

NOWY

Kurjer Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Sobota, dnia 12 lipca 1913 r.

Redakcja i administracja „Now. Kurjera Łódzkiego” mieści się w lokalu przy ul. Zachodniej № 87.

Interesowani do redakcji zgłaszać się mogą od 12 do 8 po południu i od 6 do 7 wiecz. Administracja otwarta od 8 rano do 7 wiecz.

Adres telegraficzny „Łódź Kurjer”

Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca, za artykuły nieoznaczone z góry ceną, honorarjów administracja **wypłacać nie będzie.**

Prenumerata w Łodzi wynosi rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, miesięcznie kop. 50.

Za odnoszenie do domu lub przesyłkę pocztową dolicza się 20 kop. miesięcznie.

Za przesyłkę zagranicę dolicza się 60 k. miesięcznie.

Zmiana adresu 20 kop. **Telefonu № 253.**

Cena ogłoszeń: I-sza strona 50 kop. za wiersz lub jego miejsce, nadesłane 50 kop. nekrologi i reklamy 15 kop., ogłoszenia zwyczajne 10 kop. Drobne ogłoszenia 1/2 kop. za wyraz.

Ogłoszenia zamiejscowe: I strona 60 kop., reklamy po 20 k., zwyczaj. 12 k. za wiersz lub jego miejsce w tekście 75 kop.

Agentury: w Łodzi Biuro ogłoszeń „Promień”, Piotrkowska 81; w Pabjanicach A. Wadzyński, Zamkowa 28; w Zgierz: Nowy Rynek, kiosk Aleksandra Lacha **WYŁĄCZNE PRAWO** przyjmowania ogłoszeń w Rosji, za granicą i w Król. Polskiem, oprócz Łodzi i okolicy, oddane jest **Domowi Handl. L. i E. Metzki i S-ka**

Gimnazjum męskie B. BRAUNA.

z wszystkimi prawami gimnazjów rządowych

Kancelarja, **Targowy Rynek № 4**, otwarta **codziennie** od 11 do 1 popołudnia.

The-Bio-Expres
Letni kinematograf w ogrodzie
„ZIELONA ŁÓDŹ”

DZIŚ

Sensacyjny program!

Telefony Heislera

najnowszych udoskonalonych systemów

przeszło **100,000** sztuk w użyciu

na rządowych, prywatnych, miejskich, ziemskich i międzymiastowych telefonicznych sieciach, kolejach, wojsku i marynarce.

Urządzenia centralnych telefonicznych stacji

w Petersburgu zbudowana największa w świecie centralna stacja telefoniczna na **80,000** abonentów.

Ilustrowane cenniki wysyłają się na żądanie bezpłatnie.

Towarzystwo Akcyjne Elektromechanicznej i Telefonicznej Fabryki

N. C. Heisler & C-o

St. Petersburg, Griaznaja 12.

1100—5

Łódź, Piotrkowska № 69, tel. 28-90.

Warszawa, Marszałkowska 104, tel. 88-66

T-wo „WISŁA” Przechowywanie mebli
w składach własnych z udziałem pożyczek, opakowania i przeprowadzki.

Co radykalnie niszczy skórę, przysusza i usuwa opaleniznę?

Krem Macedoński „Motor” używać należy do utrzymania skóry w ciągłej delikatności i świeżości.

Kremu Macedońskiego „Motor” przypisać należy odporność cery na wszelkie wpływy atmosferyczne?

Kremowi Macedońskiemu „Motor” o czym wiedzieć należy? Ze jedynie pewnym a nieszkodliwym jest Krem Macedoński „Motor” Żądać wszędzie! Cena 75 kop. 1 l. 25 kop.

KAZIMIERZ OSSOWSKI

INŻYNIER

Obrońca Patentowy

Petersburg Wozniesińskijskij Prospekt 20

Berlin Potsdamerstr. 5.

Czas odnowić prenumeratę.

Dzisiejszy numer składa się z 8 kolumn.

KALENDARZYK.

—0—

Sobota, 12 lipca 1913 r.

Dzisiaj: Jana Gwalberta Op.

Jutro: Bł. Jana z Dukli.

W przeddzień zjazdu pracowników handlowych.

Za kilka dni rozpocznie w Moskwie swe prace czwarty zjazd wszechrosyjski pracowników handlowych. Na zjazd ten ściągną z całego państwa delegaci stowarzyszeń pracowników handlowych, a wśród nich będzie bardzo licznie reprezentowane Królestwo Polskie.

Oczekiwany zjazd przykuwa do siebie uwagę pracowników handlowych, gdyż na nim zapadną bardzo poważne uchwały, dotyczące kwestji prawodawstwa i bytu.

Do programu zjazdu włączono — sprawy odpoczynku pracowników handlowych, o umowie najmu, o długości dnia roboczego, o ubezpieczeniu państwowem subjektów, o podleganiu dozorowi fabrycznemu zakładów handlowych, o nadzorze sanitarnym, o wykształceniu handlowym i t. d. Wszystkie te sprawy ogarniają najistotniejsze potrzeby wielkiej gromady pracowników, dotyczą jednej z najważniejszych stron bytu narodowo-gospodarczego, a przeto mają charakter nie czysto zawodowy, lecz ogólnospołeczny i powinny wzbudzić ogólne zainteresowanie.

Sprawy przedstawione do rozpatrzenia zjazdowi wysunęło życie, prowadzono o nie walkę, o sprawach tych wypowiedziały się prasa i społeczeństwo, pracowały nad niem instytucje prawodawcze i rządowe. Chodzi o to, ażeby co do spraw tych sformułowało się i stężało zdanie pracowników zawodowych, a celowi temu służą zjazdy zwoływane.

Wielka ilość spraw, które mają być roztrząsane, nawet większość, już była rozpatrywana na zjeździe poprzednim. Dowodzi to tylko tego, że sprawy te są żywotne i nagłe.

Duża przerwa jednakże, bo całe siedem lat, oddziela zjazd poprzedni od zwoływanego obecnie. Przez ten czas wiele się zmieniło. Trzeci zjazd pracowników handlowych odbywał się w 1906 roku, podczas funkcjonowania Dumy państwowej drugiego powołania, w okresie wzmocnienia spo-

łecznego. Poważnie się to odbiło na nastrojach zjazdu. Wówczas wiele wydało się możliwym i bliskim do urzeczywistnienia. No i bardzo wiele osiągnięto; wzmoczenie społeczne i ruch poważny w środowisku pracowników handlowych, zmusiły właścicieli przedsiębiorstw do poczynienia ustępstw, wprowadzenia odpoczynku świątecznego i skrócenia dnia roboczego.

W warunkach powiększenia się ruchu socjalnego trzeci zjazd wystawił bardzo śmiałe żądania: ośmiogodzinny dzień roboczy, zależność przyjmowania, tranzlokowania i uwalniania pracowników od porozumienia się z organizacjami zawodowymi. Równorzędnie z tym zostały wysunięte żądania, które przedtem i obecnie stanowią *desiderata* zasadnicze: odpoczynek normalny, przejrzanie ustaw o najmie, ubezpieczenie państwowe na wypadek choroby, utraty zdolności do pracy, kalectwa i śmierci, poddanie się nadzorowi inspekcji przedsiębiorstw handlowych i inne.

Niektóre z tych żądań były wysunięte już na pierwszym zjeździe, który odbył się w Niższym Nowogrodzie w 1896 roku, a na ten czas przypadają pierwociny łączenia się zawodowego. Wówczas już wysunięto żądanie całkowitego odpoczynku świątecznego i skrócenia pracy w dniu powszednim.

Od tego czasu żądania potężniały. W 1906 roku wydawało się, że zostaną zaspokojone. Władza zmuszona była poczynić ustępstwa. W okresie między pierwszą Dumą, a drugą wydane zostało prawo na zasadzie artykułu 87 z dnia 28 listopada 1906 roku o zabezpieczeniu odpoczynku normalnego dla pracowników w przedsiębiorstwach handlowych.

Prawo to nie zaspokoiło wszystkich żądań, lecz był to pierwszy krok do prawodawczej reglamentacji pracy pracowników handlowych, wprowadzało odpoczynek świąteczny i skracало pracę w dniu powszednim.

W dalszym ciągu oczekiwano, że wydane prawo zostanie rozwinięte i ulepszone.

Lecz to już nie nastąpiło. Przeciwnie, rozpoczął się ruch wsteczny.

Po rozpuszczeniu drugiej Dumy wydana została znana ustawa w drodze 87 artykułu z dnia 25 września 1907 roku, która prawie zniósła odpoczynek świąteczny.

Właściciele przedsiębiorstw zwiększyli długość handlu w dni powszednie. Położenie pracowników handlowych pogorszyło się. Ich usiłowania zdążyły do tego, by utrzymać chociaż to, co było im dane przedtem.

W trzeciej Dumie, dokąd wniesiony został rządowy projekt prawa, większość złożona z prawicy i paździenikowców zdradzała chęć pozyczenia ustępstw na korzyść właścicieli przedsiębiorstw z krzywdą dla pracowników handlowych. Opozycji udało się obrona interesów pracowników handlowych i dołączone zostało do rządowego projektu postanowienie całkowitego odpoczynku świątecznego.

Ostatecznie, jak wiadomo, praca prawodawcza trzeciej Dumy w tym zakresie została zupełnie zniweczona, ponieważ Rada państwa nie zgodziła się na przyjęty przez Dumę projekt prawa.

Tak się przedstawia stan rzeczy, który zastaje obecnie czwarty zjazd pracowników handlowych. Lecz to — tylko w jednej sprawie. Zjazd musi prócz tego rozpatrzyć cały szereg innych, kwestji, w których sytuacji zaszły również zmiany.

Sprawa ubezpieczenia państwowego w obecnym czasie to już nie teoretyczna kwestja. Ubezpieczenie robotników fabrycznych wprowadzone zostaje w życie. Projekt prawa o najmie już został opracowany. Sprawa nadzoru sanitarnego również jest na porządku dziennym. Wykształcenie handlowe uczyniło ogromny krok naprzód. Więc, jak widzimy, we wszystkich tych sprawach zjazd będzie miał wiele konkretnego.

Zjazd musi się wypowiedzieć nie tylko w tych sprawach, ale musi poruszyć inne bardzo ważne i dojrzałe sprawy, jak zorganizowania dożuru inspekcyjnego, kwestja mieszkaniowa, przejrzenie podatku przemysłowego i inne.

Zjazd ma do rozpatrzenia istotnie bardzo wiele ważnych spraw i chodzi tylko o to, by znalazł przyjazne warunki pracy.

Z. R.—ucz.

Dotychczasowy przebieg wojny.

Korespondent belgradzki dziennika „Zeit“ otrzymał ze źródeł wojskowych następujący obraz dotychczasowych walk i położenia wojennego. Dnia 28 czerwca święcono wielkie święto narodowe Widowden. Już tego dnia sprostano wśród bulgarów, zamieszkujących nowe zdobyte terytorjum, pewną zmianę nastroju i pewne zdenerwowanie. Zwłaszcza w Uskubie bulgarzy zajęli stanowisko wręcz demonstracyjne i wyzywające wobec święta serbskiego. Pomimo to serbowie i nadal bratali się z oficerami bulgarskimi, ponieważ liczyli, że przyjdzie do sądu rozjemczego. Tymczasem powstańcy bulgarscy, wysłani przez rząd bulgarski, rozwinęli wśród bulgarów macedońskich nader żywą agitację. Jeszcze w dniu 29 czerwca oficerowie bulgarscy przybyli do obozu serbskiego niby najlepsi przyjaciele. Serbowie wobec tego wszystkiego nawet wcale nie podejrzewali, co bulgarzy przygotowują. Około północy tegoż dnia posłyszano na wielu punktach wzdłuż rzeki Zletowo ognie karabinowe od strony linii bulgarskich. W obozach serbskich nie przypisywano przecież temu ogniom karabinowemu żadnego znaczenia, ponieważ sądzono, że bulgarzy strzelają na wiat.

Dopiero, gdy również i od strony przednich straży serbskich nadleciały odgłosy strzałów karabinowych zaczęto domyślać się czegoś złego. Zanim atoli zdołano wszystko zaalarmować, już bulgarzy wpadli do obozów serbskich i rozpoczęli rzeź. Pierwszy atak bulgarów był zawsze skierowany na namioty oficerów. Wielu oficerów nie miało czasu chwycić za broń, tak iż zamordowano ich w sposób skrytobójczy. Serbowie w pierwszej chwili nie wiedzieli, co o tem wszystkim sądzić.

Wreszcie nabrali przekonania, że chodzi tutaj o dobrze zorganizowany i silny atak. Bulgarzy atakowali z takim rozpędem, że miejscami wojska serbskie cofnęły się o 10 do 30 kilometrów. Serbowie zostali odrzuceni wstecz, musieli pozostawić wszystkie bagaże i byli w jak największym nieporządku. Całe szczęście, że pozycja artylerji była oddaloną o 30 kilometrów od linii demarkacyjnej, skutkiem czego nie poniosła szkód pod wpływem owego niespodziewanego napadu. Dopiero przy stanowiskach artylerji wojska serbskie ponownie się skupiły.

Komenda serbska nabrała przekonania, że bulgarzy godzili na wypędzenie armji serbskiej z Owczego

Pola, ponieważ ta wyżyna panuje nad całą Macedonią. Kto jest panem Owczego Pola, ten jest i Macedonji. Atak bulgarski został wykonany według planu szefa sztabu generalnego generała Sawowa.

Ten plan na dwa dni przed napadem przyjęła rada wojenna w Sofji. Wojska serbskie nabrawszy przekonania, o co chodzi, przeszli do ruchu zaczepnego, choć wielu oddziałom brakowało zupełnie oficerów. Serbami oświadczył taki gniew, że szli w ogień z wściekłością, że pod jej naporem bulgarzy nie mogli sprostać na stanowiskach. Artylerja serbska przyszła swojej piechocie z pomocą, aż wreszcie udało się serbom w dniu 30 czerwca wieczorem odeprzeć bulgarów na poprzednie stanowiska. Dnia 1 lipca ranniem bulgarzy podjęli ponowny atak, lecz serbowie przeszli do ruchu zaczepnego, przekraczając rzekę Zletowo i rozpoczęli atak na bulgarów, z pomocą którego rozdzieliłi prawe skrzydło od lewego skrzydła bulgarskiego.

Nieprawdziwe wieści o zwycięstwach bulgarów.

(Kor. wł. „N. K. Ł.“)

Wiedeń, 10 lipca.

W środę po południu, dnia 9 lipca zapanowała w prasie wiedeńskiej wielka konsternacja. Na podstawie wiadomości, przyniesionej przez urzędowy organ austro-węgierskiego ministerjum wojny „Militärische Rundschau“, wyszło na jaw, że położenie bulgarów nie tylko nie jest tak świetne, jak donosiły dzienniki „Neue Freie Presse“ i „Reichspost“ przez cały szereg dni, lecz co gorsza sytuacja bulgarów się pogorszyła i ich niepowodzenie, a nawet odwrót wśród ciężkich ofiar leży w granicach możliwości.

Zachodził teraz pytanie, skąd było możliwe, iż większa część prasy wiedeńskiej, a przedewszystkiem „Neue Freie Presse“ i „Reichspost“ do tego stopnia dały się zahypnotyzować bulgarom, iż bez najmniejszego krytycyzmu pomieszczały przez szereg dni depesze nieprawdziwe, bo ustawicznie głoszące wielkie zwycięstwa bulgarskie, zwycięstwa, które wcale nie istniały, a nawet sprawozdania o bitwach, których zupełnie nie staczano.

Ażeby to zrozumieć, trzeba uwzględnić nastrój opinii publicznej w Wiedniu zarówno urzędowej, jak i prywatnej. Z nienawiści ku serbom wszyscy Niemcy, Austriacy, poczy-

nając od dyplomacji, a kończąc na ostatnich przekupniach, wszyscy życzyli sobie jak najcięższej klęski serbskiej i wzdychali do wielkich zwycięstw bulgarskich.

Te zwycięstwa bulgarskie były tem bardziej prawdopodobne, że wojska bulgarskie w wojnie tureckiej wykazały pierwszorzędne wartości militarne, a generałowie bulgarscy dowiedli, że są ludźmi nie tylko dużej energii, oraz inicjatywy, ale także posiadają zupełnie nowoczesne i pierwszorzędne wykształcenie militarne.

Równocześnie działania wojenne serbów i greków podczas wojny tureckiej prasa wiedeńska lekceważyła sobie przeważnie za sprawą doniesień bulgarskich, które albo zupełnie mijały o działalności wojennej serbów i greków albo też starały się tę działalność przedstawić w świetle lekceważącym.

Obecnie bulgarzy — jak się okazuje — zorganizowali wielkie centrum agitacyjne prasowe, które zapatrywało dzienniki wiedeńskie, a przedewszystkiem „Reichspost“ i „Neue Freie Presse“ w tendencyjne wiadomości wojenne, w wiadomości, które ciągle przedstawiały bulgarów jako zwycięzców i zapowiadały bardzo szybkie zgruchotanie wojsk serbskich i greckich. Bulgarzy prowadzili tę agitację, sądząc, iż ostateczne powodzenie rozgrzeszy ich z tego kłamstwa i zapobiegnie zdemaskowaniu owych kłamstw. Równocześnie chcieli oni temi kłamstwami nie tylko podnieść swój kredyt polityczno-militarny w całej Europie, ale równocześnie odstraszyć Rumunję od wystąpienia z bronią w rękę przeciwko Bułgarii.

Tymczasem sprawy na teatrze wojny poszły torem zupełnie innym. Żołnierz serbski i grecki dowiódł, że jest pierwszorzędnym materiałem wojennym. Wojewoda Putnik pokazał, że jako strateg, zupełnie dorównywa generałom bulgarskim, a równocześnie król grecki, Konstanty, przeprowadził dowód iż jest pierwszorzędnym wodzem, ponieważ sprawuje komendę wojskową nie w sposób nominalny, ale jest faktycznym wodzem wykonującym w całej pełni wszystkie obowiązki komendanta naczelnego, sam obmyśla plany strategiczne i sam czuwa nad ich dokładnym wykonaniem.

Rozczarowanie w Wiedniu jest tedy niesłychane. Przedewszystkiem dlatego, że zwycięstwa Serbji stawiają całą politykę austro-węgierską, zmierzającą do poniżenia Serbji w sytuacji niesłychanie trudnej. Stosunek Austro-Węgier do Serbji, opromienionej zwycięstwem nad Turkami, byłby już stosunkowo trudnym.

OKRUCHY TYGODNIOWE.

O czym się mówi. — „Flimek“ — wrogiem. Informacje Ziuty. — Kaleki w Helenowie. — Jak zdobyć bogatą bibliotekę. — Handel gotowymi ubraniami?

O niczem dzisiaj nie mówi się niemal w Łodzi jak o strajkach, porzuceniu pracy przez robotników, lokaucie fabrykantów i t. p.

Ponieważ jednak jest to temat ślizki, o którym jakkolwiek poufnie, jednak trafnie wypowiedziano się na ostatnim zebraniu przedzalników — fabrykantów, więc i ja go wolę pominąć wiele mówiąc... milczeniem.

Nie przeszkadza mi to jednak być niedyskretnym i po cichu powiedzieć do ucha czytelnikom, że na wspomnianem zebraniu były dość liczne głosy, oświadczające iż w fabrykach akcyjnych tak dobrze są wynagradzani robotnicy, że z łatwością mogą umierać trzy razy dziennie z głodu...

Osobiście oburza mnie tego rodzaju insynuacja — na zebraniu związku przedzalników — fabrykantów nie byłem, ów zaś „flimek“, który mi to komunikował, jest moim osobistym wrogiem i wprost domyślam się, że udzielając mi powyższej informacji działał bezpośrednio na moją zgubę.

Na dowód przytoczę osobiście stwierdzony fakt: widziałem na wła-

sne oczy, jak robotnik jednej z większych fabryk kupił sobie wody sodowej za dwa grosze.

To właśnie utwierdziło mnie w przekonaniu, iż mój „wróg osobisty“ udzielał mi tendencyjnie kłamliwych wiadomości.

Bo powiedzcie tylko — jeżeliby robotnik był głodny, wolałby sobie kupić chleba za dwa grosze, niż wydawać na wątpliwą wartość zdrowotnej wody sodową.

Czyż nie mam racji. Ten sam „flimek“ (ohol ja mu nie wierzę!) zapewniał mnie, że przedzalnicy postanowili na towarach wełnianych nie podwyższać, lecz zachować ceny proporcjonalne do innych fabryk.

Stukam w palce i myślę: bawełna, czy wełna? i dochodzę do wniosku, że za wełnę lepiej płaca teraz, ale za to za bawełnę mogą lepiej płacić wkrótce.

Ponieważ zaś jestem wytrawnym austriackim dyplomata, więc udałem się po radę do Ziuty, która ustosunkowana jest i w jednym i w drugim interesie.

Nie myślcie jednak nie złego: Ziuta, elegancka kobieta, ma rzeczy wełniane, bawełniane, płócienne, jedwabne, z koronkami, haftami, ażurami lub bez — więc nic dziwnego, że zna się na tych interesach, które mają też i jej znajomi, opiekunowie i przyjaciele.

Otóż Ziuta ze szczerym, głupiutkim uśmiechem (ach! jak to z nią

całą harmonizuje!) zapewniała mnie, że jak dla niej to „wszystko jedno“, gdyż i Lolek za „wełny“ i Idzio z „bawełny“ mają samochody, którymi ona jeździ, kiedy chce.

A więc — „flimek“ nie ma racji, za to zaś Ziuta posiada jej dwie porcje i... wszystko będzie po staremu.

Jedni będą chodzić pieszo w podartych butach, drudzy zaś z Ziutkami jeździć samochodami.

Wszystko to piękne, ale odstąpiłem od z góry wytkniętej zasady — gdyż wdepnąłem na temat ślizki, jakim jest bezsprzecznie... Ziuta.

Wolę dać spokój, bo mi gotowa nigdy swych świątecznych wiadomości nie udzielał.

A wówczas — „zdechł pies“ z moim dyplomatycznym austriackim rozumem.

Wolę przejść do drobnostek, które przy odrobinie obserwacji same nasuwają się pod oczy.

Otóż podczas ostatniej bytności w parku Helenowskim, który na całą Łódź stynę ze swego zwierzyńca, zauważyłem, iż wiele piękności łódzkich, żeńskiego rodzaju, siedzących na ławkach w głównej alei, posiada tylko jedną nogę.

Zgroza: zdumienie napętno moja duszę! Tyle kaleki! Tego nawet nie widziałem na ul. Piotrkowskiej pomimo istnienia dwóch Tow. dobroczynności!

Po niejakiem czasie dopiero przekonałem się, kaleki jednonogie pro-

dukuje (jeśli się tak wyrazić można) troskliwa administracja Helenowa.

Piękności łódzkie, pragnące zażyć odpoczynku, zajmują w głównej alei ławki, których proporcja jest tak zastosowana do budowy ludzkiej, iż nogi przeciętnego śmiertelnika dzieł! od powierzchni alei mniej więcej pół metra.

Nic dziwnego zatem, że damy nasze cierpią wskutek tego na kurcz mięśni w zawieszonych w powietrzu kończynach.

I oto każda z pań, pragnąc przywrócić właściwą cyrkulację krwi, kurczy jedną z swych lilipucich (?) nóg, kryjąc ją wśród niedostępnych dla oka koronek.

Uczyniwszy to odkrycie, odetchnąłem.

— Chwała Bogu! — pomyślałem łódzkie kobiety mają także po dwie nogi.

Wogóle, jak to już nieraz stwierdziliśmy, zarząd Helenowa dbały jest o siebie i własne korzyści.

Przypomina mi to jednego z moich przyjaciół, posiadającego niezwykle cenną i obfitą bibliotekę.

Niejednokrotnie prosiłem go o pożyczanie mi jakiegóż dzieła.

— Z zasady nie pożyczam — odpowiedział uprzejmie.

— Czyż pożyczający książki, nie zwracają ci ich z powrotem — pytałem ciekawie.

— Przeciwnie — cała moja biblioteka składa się z „pożyczanych“

O wiele trudniejszym będzie stosunek do tej, Serbji, która prawdopodobnie zdoła zwycięsko odeprzeć ataki bulgarów i utrzymać się w posiadaniu pewnej części Macedonii. — Trzeba będzie, i to możliwie prędko, zerwać z metodą ciągłego drażnienia serbów, przedstawiania ich jako narodu mało kulturalnego i skazanego na zagładę.

Trzeba też będzie zrewidować stosunek Austrii, a przedewszystkiem madziarów do słowian południowych, ponieważ bezwzględna polityka madzaryzacyjna musiałaby ostatecznie doprowadzić do katastrofy.

Falszywa polityka prasowa wiedeńska nie przyczyniła się do podniesienia autorytetu Austro-Węgier na Bałkanie. Jakże bowiem wyobrażenie o Austro-Węgrzech mogą mieć teraz serbowie i Grecy, skoro się dowodnie przekonali, iż prasa wiedeńska z niesłychaną lekkomyślnością fabrykowała depesze o nieistniejących zwycięstwach bulgarskich albo też w sposób lekkomyślnie-naiwny drukowała depesze pełne kłamstw, nadsyłane jej przez agentów bulgarskich.

Cały ten chaos i zamieszanie, panujące w Wiedniu, są następstwem nieudolnej polityki hrabiego Berchtolda i jego doradców. Hrabia Berchtold, człowiek osobliście bardzo miły, stanowczo nie dorasta do swojego zadania, podczas gdy madzaryscy doradcy hrabiego Berchtolda od samego początku wojny na Bałkanie prowadzili politykę zagraniczną Austro-Węgier wyłącznie pod ciasnym kątem widzenia interesów madzaryskich, obliczonych na to, by serbom i Rumunom utrudnić całą sytuację z uwagi na walkę eksterminacyjną, którą madzary prowadzą przeciwko serbom i Rumunom, będącym obywatelami węgierskimi.

A. N.

Wiadomości ogólne.

Projekt prasowy. Projekt prawa prasowego, przerabiany zgodnie ze wskazówkami rady ministrów, ma być już ostatecznie wykończony. Poprawki dokonane były przez te same osoby, które redagowały pierwotny projekt. Wydaje się już pewnym, że na jesieni Duma będzie mogła przystąpić do obrad komisyjnych nad tem prawem.

Szkoły żydowskie. Pisma donoszą, że ministerjum oświaty opracowało projekt przekształcenia szkół żydowskich, korzystających z praw szkół skarbowych. Dyrektorowie, według nowego projektu, będą mianowani z urzędu; niektórzy nau-

książek, boję się więc by mi która z nich nie przepadła...

A wszak i właściciele Helenowa nie urodzili się odrazu właścicielami parku.

Każdy „jak może tak orze“.

A jednak trudno odgadnąć w jaki sposób orzą, naprzykład właściciele składów z gotowymi ubraniami.

Weźmy niektóre dzielnice naszego miasta, na których absolutnie nie ma innych sklepów, jak z gotowymi ubraniami.

Jest to przeważnie tandeta kilka, lub co najwyżej kilkunastorublowej wartości.

„Pan właściciel“, posiadający oprócz tego kilku subiektów do pomocy, wystaje całymi dniami przed magazynem, wyczekując klienta.

Rozumiem, że cały ten „przemysł“ oparty jest na oszukaństwie i chafupnictwie, mimo to wszakże niemożliwym jest, by przy wysoce rozwiniętej konkurencji opłacało się utrzymywanie kosztownego obszernego magazynu, oraz odpowiedniego personelu sklepowego.

W tem właśnie tkwi cała tajemnica interesu, która nasuwa przypuszczenie czy to nie są przypadkiem potajemne kantory wekslowo-lichwiarskie?

Ale to do mnie nie należy.

Co złego u nas i co marne, to jako plewy i zte ziele zgarzę—powiedział Wyspiański.

Yang.

czyciele będą musieli być wyznania chrześcijańskiego.

Sądy przysięgłych. — Ministerjum sprawiedliwości ukończyło opracowanie projektu prawa o organizacji specjalnego sądu przysięgłych, który będzie rozważać sprawy o przestępstwach służbowych urzędników oraz sprawy prasowe. Ogólne zasady projektu są następujące: na posiedzeniu sądu sędziowie przysięgli i sędziowie koronni zasiadają osobno, łącząc się tylko dla ferowania wyroków.

Według projektu taki sąd mieszczony składa się z 3 sędziów przysięgłych i 3 koronnych.

Wprowadzenie sądów mieszanych ministerjum uzasadnia tem, że ogólny sąd przysięgłych, jak tego dowiodła praktyka, nie może być zastosowany do spraw pewnej kategorii, szczególnie prasowych, gdyż w sprawach tych kryterjum publiczności-prawo przeważa kryterjum zwyczajowe.

Projekt prawa o związkach i stowarzyszeniach. Podobno w ministerjum spraw wewnętrznych opracowują w czasie obecnym, w celu wniesienia do Dumy państwowej na jesieni projekt prawa o stowarzyszeniach i związkach.

Projekt prawa wypracowują podobno na wyraźne życzenie ministra spraw wewnętrznych Maklakowa, i za podstawę wzięte są zasady, które jak przypuszczają w ministerjum możliwe są do przyjęcia przez większość Dumy państwowej.

Ze świata.

Przyszły sejm galicyjski. Skład przyszłego sejmu galicyjskiego, obejmujący 161 członków, będzie następujący:

Centrum i aut. 40 członków, ukraińcy—31, konserw. krak.—22, demokraci—17, ludowcy—14, wryliści—12, narod. dem.—10, zw. chrz. lud.—9, demokr. post.—2, mieszc. bezp.—2, starorusini—1, niemiec—1.

Pisma obliczają, że z powyższej ilości posłów blok przeciwko reformie wyborczej, według opracowanego już projektu, składać się będzie z 67, blok zaś za projektem reformy —97.

Usługa polska w Sopotach. Gazeta Gdańska donosi, że w Sopotach liczni kupcy niemieccy pousuwali—wskutek nacisku miejscowych hakatystów—napisy „usługa polska“. Publiczność polska powinna omijać wszystkie sklepy, które nie mają tego napisu.

Kara cielesna dla handlarzy żywym towarem. Podczas obrad zwalczania międzynarodowego handlu dziewczętami, odbywającego się obecnie w Londynie, zaproponował Artur Lee, konserwatywny poseł z Hampshire, nieangielskim uczestnikom kongresu uchwalenie starań o zaprowadzenie kary cielesnej dla handlarzy dziewczętami. Jak wiadomo, „Criminal Law Amendment Act“ angielski ustanowił kary cielesne dla handlarzy dziewczętami i temu Lee przypisuje, iż Anglja prawie jest wolna od zagranicznych handlarzy żywym towarem. Projekt Lee go przyjęto.

Chrzest pruski. Pisownię gminy Szcutki, w powiecie bydgoskim, władze zmieniły na „Schutki“. Gmina polska protestowała przeciwko przechwyceniu, ale bez skutku. Sprawa oparła się o ministra, który nie uwzględnił protestu.

Fruska moralność. Przed kilku dniami aresztowano w Wisbaden młodego arystokratę pruskiego, hr. Leopolda Saldern-Ahliba, pod zarzutem dokonania 260 oszustw.

Z Cesarstwa.

Pod zarzutem przekupstwa. W „Rieczy“ przedrukowana została z gaz. „Orenburski Kraj“ rozmowa z orenburskim prezydentem miasta, który zakomunikował, że „Nowoje Wremia“ za wydrukowanie artykułu, popierającego interesy m. Orenburga i budowę kolei, zażądało 2 tys. rb.; gdyby taki artykuł wydrukowano w dniu posiedzenia Rady

ministrów, miano zapłacić 5 tysięcy rubli.

„Nowoje Wremia“ w odpowiedzi na to, komunikuje, że pociągnie do odpowiedzialności sądowej autorów oszczerstwa.

Proces socjal-demokratów. Petersburska izba sądowa rozważa obecnie sprawę grupy centralnej robotników petersburskich, należących do partji s.-d. Zebrania grupy tej odbywały się w gmachu ambasady austriackiej, w lokalu sekretarza ambasady.

Na znak żałoby. Na znak żałoby i protestu przeciw wojnie bulgarsko-serbskiej cały szereg stowarzyszeń słowiańskich zawiesił czasowo swe czynności. Pestąpiły tak: Komitet słowiański w Moskwie i wszechsłowiańskie Tow. „Slavia“. To ostatnie ogłosiło list otwarty, w którym wojnę obecną nazywa „dziełem kainowem, na długie lata usuwającym możliwość propagandy sławizmu w Rosji“.

Z Litwy i Rusi.

Nowy dziennik. Od 14 lipca r. b. będzie wychodziła w Wilnie dwugroszowa gazeta codzienna, wieczorna, „Promień“ pod redakcją i wydawnictwem Aleksandra Łapińskiego; siedziba redakcji i administracji: przy zaułku Ignacowskim № 5.

Nieblagonadziorna nazwa. Komitet organizacyjny tegorocznej wystawy przemysłu ludowego w Wilnie przesłał opracowany przez siebie regulamin wystawy na zatwierdzenie departamentu rolnictwa. W tych dniach regulamin zwrócono z Petersburga z drobnymi poprawkami redakcyjnymi i wykreśleniem nazwy „gubernje litewsko-białoruskie“, którą wszędzie zastąpiono „gubernjami północno-zachodnimi“.

Defraudacja. Marszałek szlachty pow. dynaburskiego, bar. Schlippenbach na mocy decyzji Senatu został usunięty ze stanowiska i pociągnięty do odpowiedzialności sądowej z art 362 kod. karn. Sprawa ta pozostaje w związku z wykrytą w zarządzie wojskowym w Dynaburgu defraudacją i łapownictwem w czasie poboru rekrutów, co w swoim czasie wykryła rewizja gubernatora witebskiego.

Przyszli handlowcy.

W numerze 25 „Świata pracowniczego“, organu Tow. wz. pomocy pracowników handlowych i przemysłowych, umieszczono artykuł p. t. „Przyszli pracownicy handlowi“ wskazujący na konieczność praktycznego wykształcenia młodzieży mającej zamiar obracć zawód handlowy.

Zadaniem każdej szkoły będzie zawsze dać słuchaczom pewien zasób ścisłej wiedzy w danym kierunku, dać im metodę samodzielnego myślenia, przetrwania tej wiedzy na własny użytek. Wykształcenie zaś handlowe, o ile ma wytworzyć samodzielny kupca, do samych teoretycznych wiadomości ograniczyć się nie może: tu więcej jeszcze, niż na innych polach, niezbędna jest praktyka, poznanie pulsu życia handlowego na żywym organizmie handlowego przedsiębiorstwa.

Młodzież nasza w tem błędzi, że ci z pośród niej, co zamierzają zająć się pracą handlową, usilnie dążą do otrzymania stanowisk, choćby bardzo podrzędnych, w biurach i w kantorach wielkich firm, lub wielkich instytucji przemysłowych i finansowych, gdzie właśnie sam charakter ich pracy trzyma ich możliwie najdalej od życia i poznania jego warunków.

Zywiolowo rozwijający się ostatnimi czasy ruch współdzielczy wymaga jednostek dzielnych, energicznych, teoretycznie przygotowanych i praktycznie obeznanych z zasadami handlu. I tu zatem młodzież nasza może znaleźć rozległe pole działania i owocnej pracy.

A więc nie biura i kantory, nie rutyna i zasklepienie się w schematycznej pracy, lecz „lada“ sklepowa i wielkie hurtownie, wyrobienie prak-

tyczne z myślą o celowości tej pracy i szerszym na nią poglądem, da społeczeństwu jednostki, jakich mu potrzeba, da nam własny handel i przemysł, a z niemi podstawy ekonomicznego dobrobytu“.

Wiadomości krajowe.

o szkołę polską. P. Aleksiejew w dalszym ciągu umieszcza w „Nowem Wremieni“ swoje insynuacje w sprawie szkolnictwa polskiego.

Ponieważ jednak fałszuje przytem cytaty z prac publicystów polskich — uznał więc za stosowne ukryć się pod pseudonimem Irina. Nie będziemy przytaczali całego steku bredni posła od mniejszości. Zaczniemy od końca w którym pisze on:

„Zdaje nam się, iż każdy zrozumie, że polacy w szkolnictwie okazali się zupełnymi bankrutami, dowiedli, że kulturalnie nie są przygotowani a politycznie niedojrzali.“

Te przyczyny zmusiły polską młodzież do przerwania bojkotu szkoły rosyjskiej, i jeżeli dotychczas z obozu polskiego dają się słyszeć napaści na szkołę rosyjską, to przyczynę tego należy upatrywać w charakterze polaków i w ich wrodzonej niechęci do rosyjskości.“

Jeżeli jesteśmy tak słabi pod względem kulturalnym, czego się zatem p. Irin boi?

Powszechne nauczanie. W powiecie przasnyskim, będącym w najgorszych warunkach ekonomicznych i oświatowych, bo mającym zaledwie 18 szkół na cały powiat, dwie gminy powzięły uchwały o zaprowadzeniu powszechnego nauczania.

Pierwszą była gmina Dzierzgowo która mając 3 szkoły powiększyła ich o 12. W jej ślady poszła gmina Chojnowo, która nie mając ani jednej szkoły, uchwaliła utrzymać 13 szkół.

Ogółem w gub. Płockiej powzięte zostały uchwały o zaprowadzeniu sieci szkolnej w 45 gminach, a powiększona liczba szkół o 343.

Ojcobójcze i bratobójcze zamlary. Zamieszkały przy stacji Mitosa pod Warszawą, 19-letni Władysław Rak, w przystępie jakiegoś zawiści postanowił zabić ojca swego Jana i brata Walentego. W tym celu zdobywszy gdzieś rewolwer i spotkawszy się z obydwojma — trzykrotnie do nich strzelił. Zbrodnicze strzały chybiły, jednak jedna tylko zblakana kula ugodziła w stojącego nieopodal miejsca zbrodni 54-letniego Józefa Burnego.

Zawiadomiona o zbrodniczych popędach Wł. Raka, policja aresztowała go i osadziła w więzieniu.

Kronika.

O komitet obywatelski.

O projekcie naszym, zamieszczonym w czwartkowym numerze „Kurjera“, w sprawie konieczności bezzwłocznego powołania komitetu obywatelskiego z udziałem robotników, w celu rozpatrzenia zadań robotniczych, wspomniali dotąd tylko trzy pisma warszawskie: „Kurjer Warszawski“ (bez podania źródła), „Now. Gaz.“, oraz Przegl. Codz., który dodaje od siebie następujący komentarz:

„Czy projekt ten wielu wśród stron obu znajdzie zwolenników, — przyszłość najbliższa pokaże.“

Z naszej strony wierzymy, że podjęty przez nas projekt, ułatwiający porozumienie stron zainteresowanych, znalazł uznanie wśród obywateli łódzkich i nie wątpimy, że wkrótce zostanie urzeczywistniony.

Nie zwlekajmy zatem!

W dzisiejszem porannem wydaniu „Kur. Warsz.“ p. t. „Chybiony projekt czytamy:

„Przytoczony przez nas wczoraj projekt, ażeby komitet oby-

watelski, zorganizowany w swoim czasie dla niesienia pomocy robotnikom, pozbawionym pracy wskutek zastoju w przemyśle, podjął się pośrednictwa między fabrykantami a robotnikami, jak było do przewidzenia, nie znalazł uznania wśród tutejszych przemysłowców, którzy nazywają go chybionym. Fabrykanci zasadniczo są przeciwni pośrednictwu osób trzecich, na projekt zaś wybierania delegatów od robotników w poszczególnych fabrykach zapatrują się sceptycznie.

„Zdaniem ich, takich delegatów należałoby wybrać kilka tysięcy, ponieważ musiałby mieć swych delegatów nie tylko wszystkie fabryki, lecz także wszystkie oddziały poszczególnych fabryk, a z taką liczbą osób również trudno byłoby przyjść do porozumienia. Zresztą, gdyby fabrykanci mogli podwyższyć płace, uczyniliby to od razu, nie czekając na pośrednictwo osób trzecich i delegatów.

„Wobec takiego stanowiska fabrykantów, projekt pośrednictwa między nimi a robotnikami nie może liczyć na powodzenie.”

Informacje „Kur. Warsz.” są jak najzupełniej błędne i bezpodstawne, słowem czego może posłużyć fakt, że zorganizowaniem komitetu zajęto się już grono osób z redaktorami: A. Milkierem i S. Książkiem na czele.

Nas jedynie dziwi, że bądź co bądź tak poczytne pismo, jak „Kur. Warsz.” powinno być informowane bardziej ściśle i zgodnie ze stanem rzeczy.

— (f) **Łódź I klasy.** Kancelaria gubernatora piotrkowskiego otrzymała od generała gubernatora warszawskiego zawiadomienie, że zarząd dla gospodarki miejscowej przy ministerjum spraw wewnętrznych na zasadzie przedstawień zarządu akcyzy guberni piotrkowskiej i kaliskiej postanowił, aby Łódź pod względem opłaty podatków akcyzowych przysłać do miast pierwszej klasy.

Dotychczas Łódź należała do miast drugiej klasy.

— (f) **Ogłędziny komisji.** — Miejska komisja techniczno-sanitarna pod przewodnictwem wiceprezydenta Andrejewa, inżynierów, lekarza S. Cyrkuła i komisarza policji, dokonała oględzin następujących budowli:

Nowego domu p. Lena, przy ul. Widzewskiej nr. 101; komisja uznała, że dom można zamieszkiwać.

Domu p. Olszera, przy ul. Olgieńskiej nr. 6-9; dom znaleziono w porządku.

Domu p. Millera, przy ul. Mikołajewskiej nr. 37 i p. Hessego nową oficynę; komisja uznała, że w budowlach tych można zamieszkiwać.

— W fabryce Gutmana i Perelberga, komisja nakazała urządzić wentylację i założyć krany do wody.

— W nowym domu Reicherta, komisja nakazała osuszyć wilgoć w mieszkaniach, ponieważ lokal wyznaczony na mieszkanie dla stróża jest nieodpowiedni — polecono wyznaczyć inny.

— (d) **Naprawa bruków.** Magistrat opracował kosztorys naprawy bruków zniszczonych podczas ostatnich ulewnych deszczów. Koszta wyniosą około 15,000 rb.

Kosztorys przesłano gubernatorowi piotrkowskiemu z prośbą o zwrócenie się telegraficznie do władzy wyższej w sprawie niezwłocznego zatwierdzenia projektu, ze względu na niemożliwy stan bruków łódzkich.

— (?) **Przyjazd sądu.** Dnia 27 b. m. przybywa na kadencję do Łodzi II wydział karny piotrkowskiego sądu okręgowego. Posiedzenia sądu odbywać się będą w lokalu sądu w dniach: 28, 29, 30 i 31 b. m. oraz 1 sierpnia.

— (r) **Z muzeum nauki i sztuki.** W sali na 3 piętrze, opróżnionej po wystawie sztychów, rozwiązano znaczną liczbę tablic statystycznych, dotyczących sprawy alkoholizmu.

Streszczają się w nich wyniki badań nad wpływem alkoholu na długość życia, zbrodniczość, zdolność

trawienia, odżywianie i t. d., zestawione przez najwybitniejszych uczonych europejskich.

Niepowinny więc one być obojętne dla tych wszystkich, których sprawa alkoholizmu interesuje.

W niedzielę dnia 13 b. m., o godzinie 6, w dziale tym udzielać będzie objaśnień dr. Skalski.

— (k) **Kolejka z Aleksandrowa do Poddębic.** O uzyskanie koncesji na przeprowadzenie kolejki z os. Aleksandrowa do Poddębic czyni starania zarząd łódzkich kolejek dojazdowych.

Właściciel Poddębic, hr. Zakrzewski ofiaruje ze swej strony 10,000 rb. subdyjumu, jako pomoc przy niwelowaniu i szosowaniu drogi oraz na swój koszt podejmuje się brukowania pewnej części drogi.

— (f) **Z fabryk.** W fabryce przy ulicy Prywatnej № 8, robotnicy w liczbie 53 porzucili pracę.

— (s) W tkalni mechanicznej Gutmana przy ulicy Cegielnianej № 108, robotnicy wczoraj zaprzestali pracy, ponieważ fabrykant nie uwzględnił żądań tkaczów, jakie przedstawili dwa tygodnie temu.

— (o) W fabryce tkackiej E. Berlina przy ulicy Południowej pod № 80, porzucili pracę 25 robotników.

— W fabryce przedzielniczej Henryka Mitke, przy ulicy Długiej pod № 118, porzucili pracę 48 robotników.

— W fabryce M. Warchiwkera, przy ulicy Piotrkowskiej pod № 23, porzucili pracę 28 robotników.

— W fabryce Kohna i Babata przy ulicy Suwalskiej № 6, porzucili pracę 16 robotników.

— W fabryce P. Marguliesa i S-ki, przy ulicy Karola № 8, porzucili pracę 16 robotników.

— W fabryce tkackiej Z. Hammera przy ulicy Miłsza № 55 porzucili pracę 20 robotników.

— W fabryce Czerniłowskiego i Zarzewskiego, porzucili pracę 12 robotników.

— W fabryce Serejskiego i Dobsona w oddziale bawełnianym przy ulicy Długiej № 93, robotnicy porzucili pracę.

— W fabryce Edwarda Mühle, przy ulicy Leszno № 3, porzucili pracę 60 robotników.

— W fabryce M. Rabinowicza, przy ulicy Lipowej № 77, porzucili pracę 25 robotników.

— W fabryce D. M. Rapaporta, na Zielonym Rynku № 7, porzucili pracę 19 robotników.

— (s) W fabryce H. Silberblata przy ulicy Ciasnej № 3 porzucili pracę 53 robotników.

(d) W fabryce akc. Tow. K. Benicha, przy ul. Wólczańskiej nr. 66, w oddziałach wykończalni i tkalni porzucili pracę 239 robotników z liczby 350.

W fabryce tegoż Towarzystwa, przy ul. Łąkowej pod nr. 11, porzucili pracę 342 robotników.

W fabryce Maksymiliana Szyffera, przy ul. Wólczańskiej pod nr. 127, ogłoszono, że z powodu porzucenia pracy przez część robotników, fabryka dziś została zamknięta na czas nieograniczony. Pracowało w niej 280 robotników.

W fabryce M. Gopana, przy ul. Długiej nr. 91, zażądało podwyżki 30 robotników.

W fabryce Tow. akc. Wojdyłowskiego, przy ul. Piotrkowskiej nr. 214, nastąpiło porozumienie. W poniedziałek przystąpią do pracy.

W fabryce M. Kutnera, przy ul. Łąkowej nr. 4, robotnicy w liczbie 70 zażądali podwyżki o 20 — 30 procent.

(r) Do dnia dzisiejszego w fabrykach łódzkich porzucili pracę 46967 robotników.

— (k) **Żądania pracowników tramwajowych.**

Pracownicy tramwajów miejskich przedłożyli zarządowi następujące żądania ekonomiczne: Brygady konduktorskie i motorowi młodszy, t. zw. tygodniowi, których liczba dochodzi do trzech czwartych ogólnej liczby służby, t. j. około 400 osób, zażądali zmiany tygodniowej płacy, wynoszącej 9 rb. 45 kop. i 10 rb. tygodniowo, na płacę miesięczną z jednoczesną podwyżką o 25 proc.

Następnie żądają, aby byli zrównani z pozostałą częścią pracowników co do terminu wypowiedzenia pra-

cy czyli aby zarząd w razie kolizji nie uznał ich z wypowiedzeniem dwutygodniowym, lecz również trzymiesięcznym.

Dalej postawiono żądania, dotyczące się całej służby tramwajowej, mianowicie:

Aby do kasy przezorności, istniejącej przy tramwajowej instytucji należeli wszyscy pracownicy, nie zaś tylko jednej trzeciej t. zw. stałych.

Zażądano skasowania całodziennej służby, jaka jest obecnie obowiązująca obok normalnej, tak, że każdy pracownik pracuje co dziesiąty dzień od godziny 7 rano do wpół do 10 wieczorem, z przerwą 3 godzinną na obiad.

W razie choroby, zażądano, aby pracownikom tramwajowym wypłacano całą pensję, nie zaś, jak obecnie, połowę.

Zażądano przywrócenia płacy na najem mieszkania w kwocie 100 rb. rocznie, wydawania biletów tramwajowych dla żon maszynistów i konduktorów, przywożących im obiady i śniadania, wydawania na zimę ciepłego obuwia, oraz udzielania corocznie płatnych urlopów 10-dniowych. Dyrektor tramwajów, inż. Witkowski, żądaniom robotników tramwajowych kategorycznie odmówił, wobec czego delegaci tychże odbywają narady, co do dalszego postępowania.

— (r) **Ze związku cieśli.** — Biuro Stow. pracowników cieśliskich przeniesione zostało na ul. Grabową № 31.

Biuro czynne jest w środę każdego tygodnia od godz. 7 wiecz.

Wypadki

— (p) **Nagle zasłabnięcia.** W domu przy Pasażu Szulca № 25, dostał ataku sercowego kupiec Sruł Brül, lat 68.

— Na podwórzu domu przy ulicy Północnej № 23, dostał ataku sercowego Chaim Rudes, 70 lat.

— Przed domem № 22, na ulicy Brzezińskiej znaleziono jakiegoś człowieka, lat około 40, w stanie bezprzytomnym.

We wszystkich tych wypadkach wzywano pomocy Pogotowia.

— **Przy pracy.** W fabryce przy ul. Dzielnej nr. 78 złamał w trybach maszyny trzy palce u prawej ręki robotnik Jan Remiszewski, 27 lat.

— Na podwórzu domu nr. 42 przy ul. Leszno przynięciony zastał paką towaru robotnik Stefan Jagodziński, 37 lat.

Pierwszej pomocy udzielił lekarz Pogotowia.

Zamiejscowa.

— (x) **Kasy chorych w Zgierz.** Wczoraj o godz. 5 po południu, w fabryce maszyn Juliusza Hofmana w Zgierzu odbyło się ogólne zebranie pełnomocników kasy chorych.

Wybrano zarząd kasy, w skład którego weszli: ze strony robotników — pp.: Józef Zamojski, Stanisław Dudek i Fryderyk Hofman — jako członkowie zarządu, a Kacper Goliński, Julian Woźnicki i Antoni Brylski — jako ich zastępcy; ze strony fabrykanta weszli w skład zarządu pp.: Zygmunt Sokolowski inżynier i Bruno Miller, oficjalista.

Dzisiaj odbędzie się wybory 39 pełnomocników do kasy chorych w fabrykach Tow. akc. „Lorentz i Krusche” przy ul. Zegrzańskiej w Zgierzu, zatrudniających 720 robotników.

Na 17 b. m. zapowiedziano wybory 80 pełnomocników do kasy chorych, od oficjalistów i robotników w fabryce Bredsznajdra i Brodacza w Zgierzu.

— (x) **Strajk w Zgierzu.** Wczoraj po południu, w wykończalni Bredsznajdra i Brodacza w Zgierzu przy ul. Łódzkiej, porzucili pracę, bez uprzedniego wypowiedzenia 109 robotników, żądając podwyższenia płacy zarobkowej o 30 proc. W tejże fabryce o godz. 6 wiecz. przy wyjściu z fabryki po pracy, 80 tkaczów zażądało podwyższenia płacy o 10 proc. We wszystkich oddziałach tej fabryki pracuje 214 robotników.

— (k) **Wprowadzenie nauczania powszechnego w gm. Radogoszcz.** W dalszym ciągu odbyły się zebrania gromadzkie we wsi Kały, Piskowiec, Budy Kałowskie, Kały drewno-własc. Kały A. B.

Teofilów, Borowiec, Rogi i Rożki na których uchwalono wprowadzić powszechne nauczanie.

— (x) **Pożar w Zgierzu.** Dzisiaj o godz. 6 rano, w fabryce krochmalu E. Neumana przy ul. Wysokiej w Zgierzu, w oddziale suszarni, wybuchł pożar, który objął część towaru suszarni i wewnętrzne urządzenia suszarni, a nadto zagrażał przylegającej bezpośrednio do płonącego budynku szarpani Mitznera i 2 pięterowej fabryce Naumana w której mieści się wykończalnia Kunula.

Na ratunek przybyła straż ochotnicza i w ciągu godziny pożar ujęto. Spaliło się część suszarni i stosunkowo niewielka ilość towaru.

Straty wynoszą kilkaset rubli.

— (?) **Z fabryki Krusche i Endera.** W fabryce Tow. akc. Krusche i Endera w Pabjanicach wywieszono ogłoszenie następującej treści:

„Zarząd Tow. akc. Krusche i Endera podaje niniejszem do wiadomości, że fabryki Tow. mogą być otwarte na tych samych warunkach płacy przy jakich je zamknięto, lecz przy 6 dniowym tygodniu pracy, jeśli zgłosi się potrzebna liczba robotników.

Pragnący przystąpić do pracy mogą się zatem zgłaszać w oddziałach dla zapisu w sobotę 12 b. m. lub w poniedziałek 14 b. m. od godz. 9 rano do 12 w południe i od godz. 2 do 6 wiecz.

Zaznaczyć należy, że w ciągu wspomnianych dwóch dni zapisywane będą wyłącznie te osoby, które należały do składu robotników fabryki w dniu jej zamknięcia. Od wtorku 15 b. m. administracji fabryki pozostawione będzie prawo przyjmowania i innych robotników.

— (k) **Kanalizacja filtrowa w Kochanówce.** W środę dn. 9 b. m., komisja techniczno-sanitarna dokonała oględzin ścieków na terytorjum szpitala dla umysłowo i nerwowo-chorych w Kochanówce. Ścieki i kanały z wanien, pralni i kuchni będą oczyszczane filtrami mechaniczno-chemicznymi, budowanymi według projektu opracowanego w Dreźnie.

— (f) **Uwolnienie agenta.** — Aresztowany w Warszawie za nadużycia służbowe agent piotrkowskiego wydziału śledczego, Ludwik Kotowski, wypuszczony został za kaucją 200 rb. na wolność.

— (f) **Ze Zduńskiej Woli.** Według wiadomości ze Zduńskiej Woli, zła sytuacja jaka wytworzyła się po strajkach robotniczych wywołana jest prawie zupełnie. Robotnicy wykwalifikowani powrócili i obecnie fabryki idą całą parą, zrzucane masą obstalunków.

Zaznaczyć należy, że rozpuszczona przez niektóre nasze pisma wiadomość, jakoby fabrykanci zduńskowolscy wydalali robotników chrześcijan i zastępowali ich żydami, jest absolutnie bezpodstawna.

— (z) **Koniokradztwo w okolicy.** Włóścianinowi wsi Janowice gm. Balków, w pow. łęczyckim, Mateuszowi Adamiakowi, skradziono w tych dniach parę koni wartości 320 rubli.

W nocy ze środy na czwartek b. tygodnia, niewykryci dotąd złoczyńcy skradli mieszkańcowi wsi Przyłęg, gminy Popień, w pow. Brzezińskim Romanowi Swiderskiemu konia wartości 85 rb.

W obu wypadkach złodzieiów nie wykryto.

— (r) **Znalezienie zwłok.** Z Konstancynowa donoszą: W czwartek rano znaleziono na brzegu rzeczki Ner zwłoki jakiejś kobiety, lat około 50. Ciało podległo już do pewnego stopnia rozkładowi, głowa leżała w kałuży krwi.

Na miejsce wypadku zjechały władze.

Sekcja zwłok nie wykazała żadnych oznak śmierci gwałtownej.

Rozrywki i zabawy.

— (c) **Z teatru „Casino.”** — „Dwa grenadjerzy”, dramat w 8-mu częściach ze znakomitym Albertem Capozzi na czele, demonstrowany będzie od dziś w „Casino”.

Obraz ten jest arcydziełem sztuki kinematograficznej.

Treść dramatu, osnuta na tle życia i dyscypliny wojskowej — od-

twarza wstrząsające momenty z przebiegu wojny.

Silnem napięciem tragicznem odznaczają się sceny sądu wojennego wykonania wyroku, oraz straszny pochód nieodłącznej tawarzystki wojny — cholery.

Pod względem wystawy, gry artystów i nieporównanego realizmu obraz to „Dwaj grenadierzy” przypomina wystawiony w roku ubiegłym w teatrze „Casino” dramat Wiktora Hugo p. t. „Nędznicy”, gdyż jak tamten należy do prawdziwych arcydzieł.

— (.) **Zabawa związku „Łączność”.** Związek zawodowy murarzy „Łączność” urządza jutro dnia 18 b. m. w lokalu przy ul. Widzewskiej Nr 187, zabawę taneczną dla swych członków i gości.

Początek zabawy o godz. 1 po południu.

Ze sceny i estrady.

Repertuar teatru Polskiego w Warszawie.

- Dziś, — „Lilje”.
- W niedzielę — „Gromiwoja”.

Walka policji z kobietą.

W Mińsku gub. w hotelu „Metropol” zatrzymała się para, która podała, iż jest małżeństwem.

Zameldowali się jako Mamelukowie.

Policja śledcza miejscowa otrzymała wiadomość, że ów Mameluk dokonał kradzieży czeku na rubli 5,000 u kupca miejscowego Goldsteina i uśiłował w czasie białego dnia wyłamać kase w mieszkaniu właściciela zakładu Rakowiszca.

Postanowiono M. uwięzić. Kiedy naczelnik policji śledczej wkroczył do numeru hotelowego i oznajmił Mamelukowi, aby się z nim udał, jako aresztowany, oparła się temu żona Mameluka i dobywszy rewolweru, zaczęła strzelać.

Nastąpiła wymiana strzałów. Mameluk, postrzelony w nogę, chciał uciekać przez okno. W tej chwili ujęł go policjanci.

Po wystrzeleniu naboju aresztowano również Mamelukową, jednak po długiej z nią walce policjantów.

Rewizja numeru wykryła 2 rewolwery, 7 paszportów, pakę z narzędziami złodziejskimi i mnóstwo koczowniczości.

Jak się okazało, owa para należy do bandy złodziei zawodowych, operujących po różnych miastach.

Po przeprowadzeniu Mameluka do wydziału śledczego, początkowo mówił, że jest synem kupca, w końcu przyznał się, że nazwisko jego prawdziwe brzmi: Franciszek Wierzbicki, jest rodem z Królestwa Polskiego.

Zbiegł on z ciężkich robót na Syberji.

Telegramy.

Mianowanie.

PETERSBURG, (p), 11 lipca. Ochmistrz hr. Tołstoj Najwyżej zatwierdzony został na stanowisku prezydenta m. Petersburga.

Wicedyrektor departamentu policji Wissarionow mianowany został członkiem rady głównego zarządu do spraw prasowych.

Wicegubernator kurski Dudin-ski mianowany został gubernatorem tomskim.

Psy policyjne.

PETERSBURG, (p), 11 lipca. Jutro z powodu zjazdu naczelników policji śledczej odbędą się próby z psami policyjnymi.

Burza i grad.

HOMEL, 11 lipca, (p) Szalejąca przez całą dobę burza ze straszną ulewą, uszkodziła w mieście i powiecie wiele budowli. W wielu miejscowościach komunikacja telegraficzna uległa przerwie.

SARATOW, 11 lipca, (p) Deszcze i grad zniszczyły w 6 gminach powiatu saratowskiego 700 dziesięcin zboża.

Zakup zboża na pniu.

LUBLIN, 11 (7)—W celu sparaliżowania szkodliwej działalności zakupujących przyszły urodzaj zboża w majątkach, Towarzystwo rolnicze po raz pierwszy przedsięwzięło zakup zboża na pniu. Towarzystwo wyplaciło z górą 200 tysięcy rubli zadatków.

Pościg za Salarem.

TEHERAN, (p), 11 lipca. Kurdowie plemienia Kałbaczci ratowali się ucieczką z chwilą przybliżenia się oddziału perskiej brygady kozackiej, która w dalszym ciągu ścigać będzie Salar-ud-Douleha, ukrywającego się w plemieniu rozbójniczym Dżau.

Podróż lotnika.

BERLIN, 12 lipca, (wł.)—Szwajcarski lotnik Andermars wyruszył o godzinie 4 minut 10 z Johanistalu w podróż napowietrzną do Paryża.

Wybór socjalisty.

BERLIN, 12 lipca, (wł.)—Wybory uzupełniające w Lessenwalde dały zwycięstwo sto jedenastemu socjaliście, Ewalowi.

Straszna powódź.

BUDAPESZT, (wł.), 12 lipca. W Marmaros Sziget zalana została dolina, 14 domów uległo zniszczeniu. Całe miasto zostało zalane. Jeden z mostów żelaznych został zerwany, 88 domów w okolicy runęło pod naporem wody. W Furta wystąpiła rzeka i zalała całą okolice, wiele domów zburzonych. Straty bardzo znaczne.

Gabinet lewicowy.

KOPENHAGA, (wł.), 12 lipca. Królowa Wilhelmina upoważniła — przywódcę liberałów, d-ra Bosa do utworzenia gabinetu lewicowego, w którym mogą zasiadać także socjaliści.

Trzyletnia służba wojskowa.

PARYZ, 12 lipca, (wł.)—Były minister wojny, Millerand, przemawiał w swoim okręgu na temat trzyletniej służby wojskowej. Dowodził on, że wojna pomiędzy Niemcami i Francją zgola nie jest wykluczona. Gdyby Niemcy mianowicie ponieśli klęskę w współzawodnictwie ekonomicznym, zmusiło by ich to do chwycenia się za broń. Francja musi wobec tego jaknajprędzej wprowadzić trzyletnią służbę.

Bratobójcza wojna.

CETYNIA, 11 (7)—W dodatku nadzwyczajnym do gaz. półurzędowej „Glas Czarnogorca” ogłoszono manifest króla Mikołaja. Król dziękuje wojskom czarnogórskim za bohaterstwo i wyraża nadzieję, że na zroszonym krwią braterską gruncie wyrosnie nowe mocne drzewo jedności słowiańskiej.

ATENY, 11 lipca, (p)—Wojska greckie ścigały w dalszym ciągu nieprzyjaciela, a w bitwie, jaką stoczono w wąwozie Betiszi, bułgarzy ponieśli zupełną porażkę. Pościg za nieprzyjacielem trwał aż do doliny Strumicy. Krańcowe lewe skrzydło wojsk greckich wależyło dziś w pobliżu Demir Hissar, napierając w dalszym ciągu na nieprzyjaciela.

Zaczynają napływać ofiary patriotyczne. Na wyróżnienie zasługuje po każdym dar bogatego greka, który nadesłał do dyspozycji Venizelosa milion drachm.

SOFJA, 11 lipca, (p)—Poseł rumuński, Ghika, jutro rano wyjeżdża z Sofji wraz ze wszystkimi członkami poselstwa, powierzwszy sprawy rumuńskie poselstwu włoskiemu.

SOFJA, 11 lipca, (p). — Dziś, o godz. 5 rano, jazda rumuńska wkroczyła do wsi Spasowo, w okręgu Balczyku.

WIEDEN, 11 lipca, (wł.) Tutejszy poseł bułgarski zakomunikował, że na radzie gabinetowej w Sofji zapadła uchwała, by nie stawiać żadnego oporu wojskom rumuńskim, zajmującym część terytorium bułgarskiego.

W tutejszych kołach dyplomatycznych panuje przekonanie, że zawikłanie rumuńsko-bułgarskie załagodzone zostanie chwilowo przez ustępstwo z gabinetu Danewa. Na

jego miejsce mianowany zostanie prawdopodobnie Genatjew, stronnik zbliżenia rumuńsko-bułgarskiego. — Żądania Rumunji będą prawdopodobnie umiarkowane.

WIEDEN, 11 (7)—Do biura korespondencyjnego telegrafują z Bukaresztu, że parlament zwołany został na dzień 16 b. m. Według informacji ze źródeł wiarogodnych, zwołanie parlamentu motywowane jest spodziewaną okupacją terytorjum zagranicznego przez armję rumuńską.

SALONIKI, 11 (7)—Grecy zajęli Strumicę i wzięli do niewoli 700 bułgarów. Szczegółów na razie brak.

WIEDEN, (wł.), 12 lipca. „Slawische Koresp.” donosi, że prezes ministrów serbskich Pasicz nie zamierza przy zawarciu pokoju obstawać przy obecnych sukcesach i uważać je za podstawę rokowań. Przeciwnie, Serbja gotowa jest do daleko idących ustępstw na rzecz Bułgarji. Głównym warunkiem zawarcia pokoju będzie stworzenie nowego sojuszu państw bałkańskich.

BIAŁOGROD, (wł.), 12 lipca. Dzienniki donoszą, że 100 kupców podpaliło Iskib. Pożar spopatrzonego niebawem i w zarodku stłumiono, a sprawców rozstrzelano.

SOFJA, 12 lipca, (wł.)—Tutejsza urzędowa Agencja Bułgarska potwierdza wiadomość, że z powodu rozpoczęcia przez Rosję rokowań o zawarcie zawieszenia broni i pokoju, rząd bułgarski wydał rozkaz nie stawiania oporu wojskom rumuńskim. W związku z tem, znajduje się wiadomość o poddaniu się w Silistrji 200 do 300 żołnierzy bułgarskich rumunom.

ATENY, 12 lipca, (wł.)—Zabiegi tutejszego posła rosyjskiego są na jaknajlepszej drodze. Grecja zgadza się na zawarcie pokoju, pod warunkiem jednak, że podział terytorjów na Bałkanach odbędzie się bez udziału mocarstw. Grecja gotowa jest odarować Bułgarji dostęp do morza Egejskiego.

BERLIN, 12 lipca (wł.) „Lokal Anzeiger” zamieszcza telegram z Sofji, że wybuchnęła tam rewolucja. Na prezesa ministrów Danewa dokonano zamachu, który jednak nie udał się. Rząd zakazał drukowania dzienników. Wszystkie pisma zamknięte. Zamęt wzrasta.

BUKARESZT, 12 lipca, (wł.)—Półurzędowa „Rumunja” zamieszcza dłuższy artykuł, w którym dowodzi, że Rumunja postanowiła wziąć bezpośrednio udział w regulowaniu sprawy bałkańskiej, aby zapewnić sobie należne jej stanowisko na Bałkanach. Rumunja nie łączy wprawdzie mobilizacji z wojną, lecz nie pozwoli na żaden układ, któryby się sprzeciwiał jej interesom.

SALONIKI, 12 lipca, (wł.) Wiadomość o zajęciu przez greków Ceres okazała się przedwczesną.

PARYZ, 12 lipca, (wł.) Dzienniki donoszą z Konstantynopola, że Turcja prawdopodobnie wyruszy zbrojnie przeciwko Bułgarji.

PARYZ, 12 lipca, (wł.) Pasicz oświadczył korespondentowi „Matina”, że o zawarciu pokoju w obecnym stadium nie może być jeszcze mowy. Dla rządu serbskiego było by rzeczą niezmiernie trudną rozpocząć rokowania o pokój, wobec tego, że tysiące żołnierzy serbskich padło na polach walki bratobójczej.

Odpowiedzi Redakcji.

P. Juljanowi Abramowiczowi. W sprawie projektowanej przez Panów wycieczki po kraju prosimy o zgłoszenie się do redakcji „Kurjera” — codziennie między godziną 1 a 2 po południu.

Dr. Sołowiejczyk

Specjalista chorób dzieci i wewnątrz dynator Szpitala Czerw. Krzyża w miesiącach lipcu i sierpnia przyjmuje tylko do 6-jej wieczór, w niedziele zaś do 12:15 po południu
Andrzeja 4. Telef. 18-47-2692-5

Akuszerka i choroby kobiece
Piotrkowska 120 tel. 31-82

Dr. med. S. Aronson

były asystent klinik berlińskich.
Przyjmuje: do 10 i pół rano i od 4-8 po poł w niedzielę od 10-12. r9361-

Dentysta

E. Koprowski

przeprowadził się na ul. Piotrkowską 35, (dawniej W. Szynce).
Przyjmuje z wszelkimi chorobami zębów i jamy ustnej codziennie od 9-jej do 1-jej i od 3-jej do 7-jej po poł. Złote korony i mosty (zęby bez podniebiania) zęby sztyftowe.
Usunięcie zębów absolutnie bez bólu za pomocą najnowszych znieczulających środków. Reparatcja sztucznych zębów na poczekaniu. 2500-12

Lekarz-dentysta B. Czudnowska

Cegielniana 26. 1111-13

Pensjonat „Savoy“

w Krakowie, ul. Krupnicza 22 I-p. urządzony z komfortem i oświatl. elektr. Łazienki, Teleron. Kuchnia wyborowa. Ceny przystępne.

Niniejszym zawiadamiamy, że p. Karol Łucz ma zamiar zaciągnąć pożyczkę na dom rodzinny, jak również na nasze place Nr 11, 20, 21, 22, 23, kupione od pana Łucza przez nas. Ostrzegamy zatem osoby zainteresowane i oświadczamy, że do wyżej wymienionych placów pretensji pan Łucz mieć nie może gdyż już do niego nie należą.

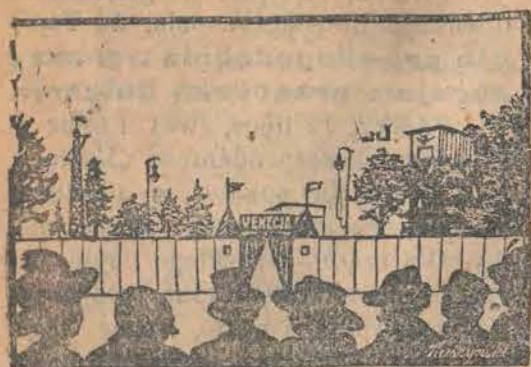
Obywatele Man!

**MĄCZKA MLECZNA
NESTLE'A**

jest idealnym pokarmem dla niemowląt dzięki swej łatwości i wysokiej wartości odżywczej. Karmienie mączką Nestle'a umożliwia odstawienie od piersi w każdej chwili bez względu na porę roku.

(W-go Adamka) Szosa Pabjanicka, 5 minut pieszo od Górnego Rynku.

W Niedzielę 13 Lipca 1913 r.

Wielka Bezkonkurencyjna Zabawa

Wszechświatowy cyklista p. LEOPARDZI wykona jazdę nadpowietrzną nad przepaścią w ogrodzie. Teatr: ROMANTYCZNY WYBAWCA komedia. ZAKOCHANA PARKA operetka. Teatr dla dzieci PAN PUŁKOWNIK. Tańce dzieci. TANCE ZYDOWSKIE. HUMORYSTA GIMNASTYK w scenie komicznej. Tańce nacionalne. Koncert 3 orkiestr: W-go Leondhardta, teatralna i ogrodowa. Wspaniałe fajerwerki. Łódki. Strzelnica. Restauracja z mocnymi trunkami, gorąca kuchnia, olbrzymia weranda. Początek zabawy o 2 po poł. Wejście 20 k. ucz. i dzieci 10 k. do 6 lat bezpłatnie, nawet w razie deszczu ogród otwarty. 2698-1-1

„ODEON”

Dziś do poniedziałku
włącznie:

Fatałne brylanty

Wstrząsający dramat w 3-ch częściach!

ROZTARGNIONY PATACHON

Komedja.

PO JEZIORACH BAWARJI ||| Gawrosz rzeźbiarz Komiczne.

Ciekawe zdjęcia z natury.

NAD PROGRAM.

ESTERA

Dramat biblijny
w 3-ch częściach.

BIAŁYM „RIVALIN” EM

LAKIEROWANE OKNA I DRZWI, WYGLĄDAJĄ JAK PORCELANA.

1081-0

Wył. Skład: S. T E E M A N N. ZAWADKA 10 A.

Specjalista chorób wenerycznych,
skórnych i dróg moczowych

D-R S. KANTOR,

Piotrkowska № 144, róg Ewangelickiej
Telefon 19-41.

Gabinet Roentgenowski (Prześwietlenie i fotografowanie wnętrzości ciała promieniami Röntgena), Światłolecznicy (choroby skóry i włosów) i Laboratorium lekarsko-kosmetyczne. Badanie krwi na Syfilis i leczenie Salvarsanem (Ehrlich-Hata 606.) Gabinet elektroterapeutyczny (Masaż wibracyjny i pneumatyczny podług prof. Zabłudowskiego — niemoc płciowa). Godziny przyjęcia: 8—2 rano i 5—9 pp. Dla pań osobna poczekalnia. r2521-0-1

W najlepszej i najspokojniejszej części miasta Zitta położona

Pańska Willa

z pięknie urządzonego ogrodem, zawierająca 14 pokoiów, kuchnię, ze wszystkimi wygodami, kąpiel, duży strychowem i piwnicznymi pomieszczeniami i t. p. jest natychmiast do sprzedania w cenie wartości. Blisze wiadomości udziela ARCHITEKT HEINR. ZIEGER, ZITTAU i Sa. (Niemcy)

Lecznica i wzorowa kuźnia dla koni

pod kierunkiem lekarzy-specjalistów tutejszego garnizonu i lekarza wet. S. Wolmana

LESZNO 34.

Otwarta od 10-ej do 1-ej i od 4-ej do 6-ej po poł. r792-0

Wystrzegać się mleka fałszowanego!

Kto chce mieć ścisłą kontrolę nad nabywanym mlekiem, niechaj zaopatrzy się w przyrząd „Mleko badacz” który przy zanurzeniu w mleku natychmiast wykazuje, czy jest ono czyste czy fałszowane.

Do nabycia we wszystkich aptekach, składach aptecznych, magazynach optycznych i sklepach z naczyniami kuchennymi. Żądać mleko badacza „z główką sarną”. Przedstaw. oraz hurt. skład na gub. piotrkowską: Henryk GOLDB, Łódź, Konstantynowska 76, tel. 17-76.

Akuszerka-masażystka

LYDIA SCHINDLER

odznaczona złotym medalem w Warszawie, poleca się Sz. Paniom w słabości, zapewni troskliwą opiekę i udziela porad. Adres: Piotrkowska 131 m. 6. 1164-48-1

Jak leczyć choroby płucne?

Zastraszające postępy jakie czynią choroby płucne, dawno już zwróciły uwagę lekarzy i ogółu. Zawiązano towarzystwa przeciwozwojowe, założono u-drowiska. Lecz co mają czynić ci chorzy płucni, którym brak czasu lub środki materialne nie pozwalają korzystać z uzdrowisk? Badania naukowe dają tym nieszczęśliwym odpowiedź.

Po długoletnich studiach został wynaleziony preparat pod nazwą Fagosol. Fagosol jest radykalnym środkiem przeciw chorobom płucnym i z wysmienitym wynikiem stosowany bywa przy bronchicie, katarze, płuc, koklusu, influenzy oraz przy wszystkich zastarzałych kaszlach i katarach, gdyż dezynfekuje płuca niszczy bakterje, stanowiące przyczynę tych chorób. 3-4 tyżeczki Fagosolu dziennie wystarcza do wyleczenia w krótkim czasie zastarzałych kaszli, które tak często, niestety wskutek braku leczenia przechodzą w groźną chorobę suchoty. Skład główny: Towarzystwo Chemiczne, Warszawa. r1101-2

Dr. L. Prybulski

POŁUDNIOWA № 2.
Telefon 13-59

Choroby skórne, włosów, (kosmetyka lekarska) weneryczne, moczościowe i niemocy płciowej. Leczenie syfilisu Salvarsanem „Ehrlich-Hata 606 i 914” wśródzynia. Leczenie elektrycznością i masażem wibracyjnym. Przyjmuje: chorych od 8-1 rano i od 4-9 po poł. panie od 5-6 po poł. Dla pań osobna poczekalnia.

Dr. med. Wincenty

LUKASZEWICZ

b. kliniczny dr. w Petersburgu
Waga 19

Ch. wewnętrzna, kobiece, dzieci.
Od 10-11 rano i od 4-6 wieczór

Dr. B. Rejt

SREDNIA № 5.

Sp. choroby skórne, włosów, weneryczne, moczościowe i kosmetyka lekarska. Leczenie syfilisu Salvarsanem Ehrlich-Hata „606” i „914” (wśródzynia). Leczenie elektrycznością (elektroliza) (usuwanie szpecących włosów) i oświetlenie kanału (uretroskopia). Godziny przyjęcia w czasie letnich miesięcy tylko od 4-aj do 8-aj wiecz., w niedziele od 10-aj do 2-aj po poł. Dla W. Pań: osobna poczekalnia.

Dr. E. Szyldkret

Akuszeria i choroby kobiece
Zachodnia 36 m. 7 telef. 19-51
także wejści z Piotrkowskiej 3
(Hotel Polski)
Godz. przyj. 10¹/₂-12 rano 4¹/₂-7 w

Dr. A. Steinberga

Benedykta № 3 telefon 22-52
Oddziały: Ortopedyczny, Roentgenologiczny, Światło-leczniczy i elektryczny
Skrzywienia kręgosłupa, choroby kości, mięśni, choroby nerwowe etc.)
Godziny przyjęcia 10-12 i od 4-7.

Dr. Bogusławski

b. ordynator szpitala S-go Du
cha w Warszawie przeniósł się w Warszawie do Łodzi
choroby kobiece przyjmuje od 4 do 6 po południu
Przejazd № 30

Lekarz-weterynarji Szymon Wolman

Nawrot 7, tel. 13-31
Porady w zakresie lecznictwa wcho-
dzące, szczepionki diagnostyczne ek-
spertyzy.

Doktor W. CUTKIEWICZ

Choroby skórne i weneryczne
Zielona 19.
9-12 r. i 4-8 pp.

Dr. Franciszek Koziokiewicz

(senior)
mieszka obecnie na ul. Prze-
jazd 8, front, i piętr. Tel. 17-14
Godziny przyjęcia od 9 i pół do 11 ra-
no i od 6-8 wiecz

Dr. S. Sznitkind

przeprowadził się na ulicę
Średnią № 3.
Specjalista chorób skórnych,
wenerycznych i kosmetyki le-
karskiej (włosy, twarz etc.)
Przyjmuje od 8 i pół do 11 i pół rano
od 4¹/₂ do 9 wiecz. Damy od 4¹/₂-5¹/₂.

Doktor

JUSTMAN

powrócił.

Cegielniana 47. 1105-4

Dr. med. Karol Rieder

choroby dzieci.

Przyjmuje od 4 do 6 po południu.

Nawrot 7. Tel. 32-42.

Dr. Stanisław Lewinson

przeprowadził się na ulicę
Piotrkowską № 87.

Chorob: wewnętrzne, płuc
i serca

Przyjmuje od 8-9 rano i od 5-7 pp.

Telefonu Nr. 8-10.

Doktor med.

Bolesław Kon

Choroby uszu, nosa, gardła
i chirurgiczne

ul. Piotrkowska 56.

nr. telefonu 32-62.

Przyjmuje do 11 rano i 4-7 po p

Choroby skórne, wene-
ryczne i niemoc płciowa

Dr. Lewkowicz

Przy syphilisie stosowanie prep. „606”
i „914” Leczenie elektrycznością i ma-
sażem wibracyjnym.

Konstantynowska 12

obok teatru Selina.

od 9-1 i od 6-8 dla pań od 5-7

i niedziele od 9 do 3. 2701-1

Dr. L. Klaczkin

Konstantynowska 11.

Syphilis, skórne, weneryczne

choroby dróg moczowych.

Przyjmuje od 8-1 rano i od 5-7

wiecz. Dla pań od 4-5 po południ

Dr. M. Papierny

Akuszer i specjalista

chorób kobiecych

Przyjmuje do 11 rano i od 4 i pół po

do 6 i pół po południu.

Ulica Południowa 23

Telefonu № 18-8A.

Ministerjum Spraw Wewnętrznych
Łódzka Szkoła Muzyczna

artysty-muzyka

A. HELFGATA

z oddziałami: operowym, pedagogicznym i dyrygenckim.

Z początkiem przyszłego roku, szkolnego otwarta zostanie w Łodzi, zatwierdzona przez władzę

szkoła muzyczna

z udziałem pierwszorzędnych dyplomowanych sił muzyczno-pedagogicznych.

Kurs odpowiada programowi konserwatorów Cesarskich. Po ukończeniu dyplom. D. s. wygody uczniów wykłady podzielone będą na ranne, dzienne i wieczorne. Prócz tego urządzona będzie specjalna klasa kolektywna gry na fortepianie dla dzieci od 6-ciu lat po 30 rb. rocznie pod kierunkiem pedagogów specjalistów. Przejmowanie prób i udzielanie informacji w sprawie przyjęcia do szkoły odbywa się w poniedziałki i czwartki od 12—2 i od 4—5 tymczasowo przy ul. Spacerowej № 40—18. O składzie profesorów i o miejscu lokalu szkoły nastąpi oddzielne zawiadomienie. Warunki przyjęcia udziela się i wysyła przez pocztę — bezpłatnie. 0

BACZNOŚĆ!

Setki tysięcy rubli wydajemy za granicą na różne pomadki i pasty do czyszczenia i konserwowania obuwia, tymczasem posiadamy pomadkę № 144, która dobrocią swoją przewyższa wszystkie inne. Nabycie jednej puszki pomadki

Nr. 144

dobrocią swoją zniewała każdego do zarzucenia różnych nieudolnych naśladownictw.

Nr. 144 jest najlepszą pomadką do czyszczenia i konserwowania obuwia.

Nr. 144 daje piękny lustrzany połysk, nie ginący nawet przy zamoczeniu lub zakurzeniu, nie brudzi ubrania nie matuje w kaloszach.

Nr. 144 używa się do czyszczenia wszystkich wyrobów skórzanym jako to: galanterji, kufrów, sakwojaryzy, siodeł i t. d.

Nr. 144 jest o wiele tańszy od szuwaksu, gdyż wystarczy posmarować na tydzień, przecierając codziennie miękką szcztotką lub miękkim gałgankiem.

Za dobroć oryginalnego „Nr. 144” Przedstawiciel dla miasta Łodzi, zezozam Henryk FRYTZ. Konstanytnów

J. Schiefer, Lipowa 54

1068—52

Gwarancja zarobku 50 Rs. miesięcznie.

Osoby zasługujące na szacunek znajdują na cały rok przez nas zagwarantowany zarobek, pracując u siebie w domu. Faktowe wykształcenie nieobowiązkowe. Robotę zrobioną nabywamy. Prospekt na żądanie, po otrzymaniu 7 kop. marki. TOWARZY-TWO MASZYNO DO TRYKOTAZI THOMAS H. WHITTIC — KUNAU I S-ka, Petersburg, Nowski 40/2 — 219.

Firma egz. od 1836 r.

Konkurencja! Nowomiejska Nr. 6.

Największy wybór męskiego damskiego i dzieciennego obuwia własnego wyrobu z najlepszych zagranicznych skór, najnowszych fasonów, po cenach najniższych.

Wielki wybór petersburskich sandałów po cenach fabr. Proszę się przekonać. A. I KZESZKOWSKI

Plac Sportowy „Helenów”
 (osobne wejście)

Towarzystwo Cyklistów „Union”

W niedzielę d. 13 lipca 1913 r. o godz. 3 i pół po poł.

WIELKIE międzynarodowe wyścigi

m. in. bieg wylosowania poweru

Startują: Carlo Messori — Milano, O. Peter — Steglitz, E. Stabe Berlin, Piotr Tkaczyk — Warszawa. Motocykliści: L. Piotrowski S. Stamirowski etc. — Warszawa.

Miejsca siedzące: 65, 75, 85 kop., 1 rb. 1,25 1,50 i 2,50 Passepartout (środek toru) Rb. 2 dla pań i uczeń Rb. 1. Wejście 45 kop., uczniowie i dzieci 25 kop.

Bilety wcześniej nabywać można w księgarni W-go R. Horna (w. I. Winkopf), ul. Piotrkowska № 146.

Każdy bilet daje prawo wolnego wstępu do Helenowa.

KONCERT. KONCERT. KONCERT.

Zatwierdzone przez Ministerjum Handlu i przemysłu.

St. Pet. Kursy politechniczne TECHNICUM (4-ty rok istnienia).

Towarzystwo profesorów i nauczycieli

Założone przez profesorów. Instytutu technologicznego: G. F. Deppa, M. G. Ewangulowa i I. M. Chołmogorowa b. kuratora Ryskiego Okręgu Naukowego; D. M. Lewszyna i innych; technologia N. D. Porakowa. Wydziały: Mechaniczny, elektrotechniczny, budowlany i handlowo-ekonomiczny. Kursom przyznany został wielki medal srebrny przez Cesarskie Rosyjskie Towarzystwo technologiczne za dobór środków naukowych i urządzenie lokalu. Słuchacze mają możliwość pracowania w warsztatach Wyższych Zakładów Naukowych. Przyjmuje się osoby obojga płci. Prospekt wysyła się za 5 marek 2 kop. Tam również można otrzymać wiadomości o kursach elektromonterów. St. Pet. ul. Razjezżaja nr. 40.

Zatw. przez Min. Spraw Wewnętrznych Szkoła Akuszerji na D-ra Reisa w Warszawie, Foksal 13, tel. 35-92.

Zapis uczennic codz. Początek wykładów 1/14 lipca 1913 roku Patent szkolny daje prawo praktyki w Królestwie i Cesarstwie. Egzamin dla eksternistek odbędzie się w lipcu. Do zakładu położniczego przyjmuje się bezpłatnie osoby spodziewające się słabości. r1093—10

UWADZE CHORYCH!

Opinie wszelkich lekarzy zgadzają się na jedno, a mianowicie, że choroba zwana **Trzerzączką (tryprem)** jako umiejscowiona, leczy się tylko przez energicznie działające sprzyjowanie a zatem jeśli kto, to aby, na zawsze wyleczy się z tej choroby, zaleca się użycie szp. URETRYNEM, który według świadectw i obserwacji, lekarzów i szp. i Moszgowoia skiej w klinikach jest istotnie pewnym środkiem w walce z trzerzączką tryprem, ostrą i chronioną, oraz przy opłach kobiecych. Do zupełnego wyleczenia potrzeba 2 do 4 flakonów. Cena flakonu 1 rb. 50 kop. bez przesyłki ekspedycja za zaliczeniem. Skład Główny Moskwa Buiszaja Jakimianka, w domu Lebediewa m. 15. Adres dla listów: Moskwa W ny J. Mozgowoia. Reprezentant na Rosję Południową, Dom Handlowy „J. Hasławski”, Odesa, Puszkina 11 Sprzedaż we wszystkich aptekach i składach aptecznych w Moskwie w magazynie T-wa R. Kellera, i Spółki K. Ermansa, G. Brunsa Matejsena, W. K. Ferrina i w innych składach i aptekach. r277 0

PRZECIW RZEŻĄCZCE

Najnowszy środek

„Salo-Pichilin”

wynalazek aptekarza B. Konhelma w Petersburgu, działa szybko i radykalnie, przez lekarzy jest uważany za środek racjonalny

Działa również skutecznie w przypadkach ostrych, jako też i chronicznych i w przeciągu krótkiego czasu usuwa najuporczywsze wydzieliny.

Sposób użycia dotychczas do każdego pudełka. Prawdziwy tylko w puszkach metalowych po rb. 1.— i rb. 1 kop. 80. DO NABYCIA: W APTECE Maciejewskiego i Topilickiego w Warszawie, Leszczyńska 13 tel. 30-65

Wysył. za zaliczen. Przesyłka podług taryfy pocztowej

Piegi, opaleniznę, plamy, pryszczki, wagi usuwa radykalnie i udelikatnia cerę

KREM.

Cena za stoik 50 kop. i 75 kop. Ządać tylko w składach aptecznych. Nawrot 54 i Konstanytnowska 75.

Inżynier R. Puciata

BUDOWNICZY

i technik ubezpieczeń.

Wykonuje wszelkie projekty plany, sporządza i szacunki budowli i prowadzi dosór budowlany tak w Łodzi jako też w innych miejscowościach. Biuro w Łodzi — Konstanytnowska 47 w Warszawie — Nowomiejska 9 1050—5—1

Adwokat przysięgły M. ASKANAS powrócił.

2568—3

Akuszerka masażystka

z dyplomem Cesarskiej Akademji medycznej w Petersburgu, praktykująca 20 lat, przyjmuje: masaż, porody w nocy, zainwienienia na słabość porodkowe zasztykiwanie, udziela porad, dyskreccja zapewniona. Niezamożnym ustępstwo. Andrzeja № 30 m. 13 od 12—5. Odpowiedzi na listy.

Mieszkanie

trypokojowe dwa wejścia, służbowy kąpielowy, posiadki elektryczność, wogóle wszelkie wygody od 1/14 lipca Zawadzka 9. 2662—3

GHORYM

Chorych, leczących się Spermina-Poehla, starają się oszukać za pomocą szumnych reklam o płynach z gruczołów nasiennych, przyczem w reklamach tych nie kępują się zupełnie. przekraczają fakty i powołują się na imiona i prace zagranicznych uczonych, którzy nigdy nie widzieli nawet tych preparatów. Poczytajmy sobie za obowiązek ostrzedz chorych przed tymi ekstraktami, gdyż nie mając nic wspólnego ze Spermina Poehla, zawierają one częstokroć szkodliwe dla zdrowia składniki. Przy neurastenji, niemocy płciowej, uwiadzie starczym, hysterji, nerwobólach, małokrwistości, gruźlicy, przymociu, skutkach leczenia rżęcia, chorobach serca, (otłuszczeniu, zwapnieniu, biciu serca, arytmji, miocarditis) zwapnieniu tętnic, alkoholizmie, zaniku mleczu piersiowego, paralizach, osłabieniu wskutek przebytych chorób, przemęczeniu i t. d. zostają jedynie za pomocą Spermina-Poehla osłgnięte i odświeżone wyalki, które stwierdzone zostały za pomocą doświadczeń najznakomitszych nieszonych i lekarzy świata całego. Należy zwracać uwagę na nazwę **Spermina-Poehla** i przyjąć wszystkie ekstrakty i płyny o różnych innych nazwach, o niedostatecznych rezultatach wydana została oddzielnie broszura, którą wysyłamy na żądanie gratis i franco: wraz z najnowszą literaturą o Spermie. Spermina Poehla znajduje się w sprzedaży we wszystkich aptekach i składach aptecznych.

ORGANOTERAPEUTYCZNY INSTYTUT
PROFESSOR D-R POEHL'S WIE
 DOSTAWCY DWORU
 JEJÓ CESARSKIEJ MOŚCI
 PETERSBURG

PURGEN

IDEALNY ŚRODEK PRZECYSZCZAJĄCY DLA DOROSŁYCH I DZIECI

bezwarticiowa imitacje i falsyfikaty zawierają te wszystkie pudełka, które nie są zaopatrzone w niebieską banderolę z rosyjskim napisem oraz u dołu pentakrydu pudełka nie mają zamieszczonej firmy: Dr. Bayer & Tarsa, Budapest Pudełko 66 Kop., we wszystkich aptekach. 67144—0—0

MORITZ HILLE-DREZNO

G. m. b. H.

Löbtau.

buduje udoskonalone **MOTORY**

gazowe, benzynowe, naftowe-ropowe, instalacje

na gaz ssany

oraz motory ropowe syst.

Diesel.

Prospekte und Kostenausschlüge kostenlos.

Reprezentant: **G. Praszker**, inżynier, Łódz, Widzewska 38.

r2898—24—1

Telefon 21-31.

„CASINO“

Dwaj sierżanci

(z życia wojskowego)

Jeden z najwybitniejszych obrazów w tym sezonie pod względem treści i wykonania na tle stosunków i dyscypliny wojskowej, w wykonaniu najlepszych artystów scen włoskich, na czele ze słynnym KAPOCCI.

Dramat w 8 aktach.

(Obraz zawiera 3000 metrów długości.)

Akt I. Zemsta. Akt II. Oczerniony. Akt III. Wojna. Akt IV. Bohaterski czyn. Akt V. Sąd wojenny. Akt VI. Fatalne losowanie. Akt VII. Słowo żołnierza. Akt VIII. Tryumf przyjaźni.
Ceny popularne. Orkiestra koncertowa „Sextet“

WIELKA ZABAWA

W PARKU STASZYCA

(po wystawowym)

ulica Dzielna. ulica Dzielna.

Urządza

Resursa Rzemieślnicza

w niedzielę d. 20 b. m., na budowę sali

KONCERTY:

- 1) Symfoniczny 2-ch orkiestr W. S. O. dętej i mandolinistów pod dyr. p. A. Sielskiego.
- 2) Chór Resursy Rzemieślniczej pod batutą, w zastępstwie dyr. A. Dworzaka, p. Powładowskiego.

Sekcja artystyczna Resursy pod reżyserją pana Władysława Gutowskiego odegra obraz ludowy Aneczka

„BŁAZEK OPĘTANY“

ze śpiewami, akomaniament orkiestry własnej pod dyrekcją Jana Niteckiego.

Każdy posiadacz biletu wejściowego ma prawo do bezpłatnego losowania jednej z czterech premii, które obezrzed można w oknie wystawowym „Luwru“, Piotrkowska 68.

Wejście dla dorosłych 30 kop., dla uczącej się młodzieży i dzieci 15 kop.—daje prawo do bezpłatnego losowania premii.

NA MIEJSCU RESTAURACJA i CUKIERNIA.

Początek o godz. 3 po poł.

W razie niepogody zabawa odbędzie się w następną niedzielę.

TWO
S. I. GZEPLEWIECKI I S. WIE
ROSKWA

KREM
METAMORFOZA
NAJLEPSZY ŚRODEK
PRZECIWIW PIEGOM.

E. FUKS Gabinet Dentystyczny

Łódź, Benedykta 2 (d.p. Rozenblatta)

Były główny asystent nadwornego lekarza dentystry Engla w Berlinie Po dziesięcioletniej praktyce zagranicą (Berlin, Londyn, N-Jork, Filadelfia) osiedlił się w naszym mieście. Bezbolesne traktowanie zębów, podług specjalnych metod i przy zastosowaniu specjalnych aparatów. Wyjęcie zębów za pomocą aparatu gazowego bez najmniejszego bólu. Złote porcelanowe plomby. Sztuczne zęby z podniebieniem i bez (ze złota i porcelany). Porcelanowe korony i mosty. Postawienie krzywych zębów i wysunięte szczęki przy pomocy specjalnych regulatorów. Umocnianie luźnych zębów promieniami Roenigena. Leczenie zapuszczonych chorób zębów i jamy ustnej specjalnymi promieniami elektrycznymi (ultra fioletowe i inne). Leczenie zlamanych szczęk i dorabianie brakujących części twarzy (sztuczne nosy, uszy, wargi, miękkie podniebienie i t. p.)

BARTSCH i KAJKOWSKI

ZAKŁAD BUDOWLANY

Biurowo przy ul. Luizy nr. 37. Plac własny przy ul. Luizy 36.
Telefon 32-12.

Wykonywanie robót budowlanych według przedstawionych i własnych planów. Antrepyza, przebudowy i odnowienia. Nadzór przy budowach sposobem gospodarczym.

Kosztorysy.

Obliczenia statyczne.

Lecznica Widzewska

lekarzy specjalistów dla przychodzących chorych.

Główna 51, róg Widzewskiej. Telef. 30—83.

- Dr. Różaner choroby uszu, nosa i gardła, od 10^{1/2} do 12^{1/2}, zrana. Choroby dzieci i wewnętrzne Dr. Kerschner od 11^{1/2} pół do 1^{1/2} pół rano
Choroby wewnętrzne i dzieci Dr. Fried od 6 do 7^{1/2} pół pp.
Chirurgja Dr. Foksański od 3 i pół do 5 p.p.
Choroby kobiece i akuszerja Dr. Fryde od 12—1
Choroby weneryczne i skórne Dr. Langhard od 2 do 3 pp.
i w środy i soboty od 8 i pół. wiecz.
Choroby oczu Dr. Goldstein-Poljak od 5 do 6 pp.
Analizy krwi, wydzielin i moczu. — Szczepienie ospy — Badanie mamek.

Porada 50 kop.

2 pokoje z kuchnią

na II-piętrze zaraz do wynajęcia ul. Przejazd № 12. Wiadomość u stróża. r1112—3

Ciechocinek.

Sanatorium dla dzieci (do lat 15)

Dr. MARGULESA.

Ogłoszenia drobne:

- B**ajecznie tanio, sprzedajemy piękne apogowe marynarki. Piotrkowska 128 mieszk. 13. 1926—10
- D**o sprzedania posiadłość piękna i zdrowa w pobliżu miasta, przy rzece blisko drogi żelaznej; dom piękny, murowany, komórki, studnia, ogród warzywno-owocowy, przytem 7 morgów przennej ziemi bardzo przydatnej na letnisko lub fabrykę. Adres: Skierniewice, ul. Koszarowa Dęba, drugi dom murowany, Kolejarka. 2677—1
- D**o sprzedania szata od gantantji kontuar i nikiowe urządzenie z wystawy niedrogo ulica Zawadzka № 3 sklep. Zieliński. 2689—3

Do wynajęcia zaraz 1 pokój z kuchnią i 2 małe pokoiki z kuchnią. Długa 4. 2635—3

Do wydzierżawienia na 6 lat grunt ogrodowy z łąką. Zabieniec, Langrowicz. 2655—3

Fryzjerski zakład damski i męski w bardzo dobrym punkcie do sprzedania zaraz. Gotówka 3500. Oferty w „Kurjerze“ dla „S. P.“ 2649—2

Fajka różana zgubiła kartę paszportową z fabryki Hirsberga i Birnbauma. 2670—3

Jan Kosiorowski zgubił paszport z gminy Lasisko, pow. Ujazd, gub. piotrkowskiej. 2684—3

Kursy przygotowawcze na nauczycieli, aptekarzy, rangę. Zapis 7—9 wieczorem. Mikołajewska 61—7. 2600—10

Marki Jubileuszowe używane kupuje w małych i dużych ilościach A. Biegański Nawrot 55. 2681—3

Nabywca mieszanią wyślów, młodego, maści, 20itej, kupionego od chłopca, zechce odprowadzić na ul. Północną 35 przy Helenowie do właściciela Kreda, w przeciwnym razie poślągnięty będzie do odpowiedzialności sądowej. 2678—1

Ogrodnik poszukuje dzierżawy z zabudowaniami w mieście lub, okolicy; może być z częścią w urzędzeniem ogrodniczym. Zgłoszenia pisemnie składać. Zakład ogrodniczy „Stefanów“. Przejazd 12. 2669—3

Ogłoszenia prywatna. Benedykta № 10 m. 2. 2689—3

Oficyna murowana o 6 mieszkańach do sprzedania za 2000 rubli w Radogoszczu, ulica Szpitalna № 3, Kępiński, parę kroków od tramwaju, przystanek przy szpitalu. 2679—1

Prośby, sprawy karne, apelacje, kasacje, kontrakty, korespondencje różnego rodzaju do instytucji rządowych i prywatnych. Dawid Maków Widzewska 35. 2627—1

Pragno pobierać lekcji angielskiego u nauczycielki. Oferty pod N. E. w administracji „Kurjera“. 2663—0

Potrzebny chłopiec do posług do dentystry. Piotrkowska № 35. 2676—1

Przyjmę na mieszkanie panów z całodziennym utrzymaniem lub bez. Widzewska 97—4 oficyjna. 2620—3

Przyrządy i kostjmy gimnastyczne: poręcze, konie, kozy, dyski laski i t. p. poleca J. Koel'ta Sosnowa 3 codziennie do 3 po poł., oraz piątki 6—8 wieczorem. 2615—3

Poszukuje sklepu z pokojem na filię piekarską w dobrym punkcie, od każdego czasu. Oferty „Kur. Łódź“ dla „Filja piekarska“. 2505—2

Sprzedam dwa rowery za bezcen szosowe: 13 rub. i nowy B. S. A. firmy Kukuly za 55 rubli. Składowa 36/24. 2691—2

2,500 rubli potrzeba zabezpieczenie na nieruchomości. Oferty „Kurjer Łódzki“ pod „2,500“. 2651—3

Zaginiona karta od paszportu, wydana z fabryki D. Prussaka, na imię Anny Szmalifos. 2675—1

Zaginiona karta od paszportu, wydana z fabryki Stefana Maybauma, na imię Kazimierza Bryś. 2685—1

Zaginiona karta od paszportu, wydana z fabryki Braci Piotrowskich, na imię Józefa Lesniaka. 2682—1

Zaginiona karta od paszportu, wydana z fabryki Włocławskiego, na imię Antoniego Orzechowskiego. 2682—1

Zaginiona karta od paszportu, wydana z fabryki Heleny Adamskiej, wydany z fabryki I. K. Poznańskiego. 2675—1

Zaginiona karta od paszportu, wydana z fabryki Stefana Maybauma, na imię Kazimierza Bryś. 2685—1

Zaginiona karta od paszportu, wydana z fabryki Rozenblatta i Fabrykanta, na imię Bronisławy Olejnik. 2687—1

Zaginiona karta od paszportu, wydana z fabryki Poznańskiego, na imię Ludwika Urbanika. 2672—1

Zaginiona książka w żydowskim języku do notowania wydanych produktów spożywczych. Wyznawca zechce za wynagrodzeniem oddać na ul. Luterańskiej № 4 do Jaki. 2671—3

Zaginiona karta od paszportu, wydana z fabryki Dawida Góralskiego, na imię Antoniego Wencławka. 2676—1

Zaginiona karta od paszportu, wydana z fabryki D. Prussaka, na imię Anny Szmalifos. 2675—1

Zaginiona karta od paszportu, wydana z fabryki Heleny Adamskiej, wydany z fabryki I. K. Poznańskiego. 2675—1

Zaginiona karta od paszportu, wydana z fabryki Stefana Maybauma, na imię Kazimierza Bryś. 2685—1

Zaginiona karta od paszportu, wydana z fabryki Braci Piotrowskich, na imię Józefa Lesniaka. 2682—1

Zaginiona karta od paszportu, wydana z fabryki Włocławskiego, na imię Antoniego Orzechowskiego. 2682—1

Zaginiona karta od paszportu, wydana z fabryki Heleny Adamskiej, wydany z fabryki I. K. Poznańskiego. 2675—1

Zaginiona karta od paszportu, wydana z fabryki Stefana Maybauma, na imię Kazimierza Bryś. 2685—1

Zaginiona karta od paszportu, wydana z fabryki Rozenblatta i Fabrykanta, na imię Bronisławy Olejnik. 2687—1

Zaginiona karta od paszportu, wydana z fabryki Poznańskiego, na imię Ludwika Urbanika. 2672—1

Zaginiona karta od paszportu, wydana z fabryki Heleny Adamskiej, wydany z fabryki I. K. Poznańskiego. 2675—1

Zaginiona karta od paszportu, wydana z fabryki Stefana Maybauma, na imię Kazimierza Bryś. 2685—1

Zaginiona karta od paszportu, wydana z fabryki Włocławskiego, na imię Antoniego Orzechowskiego. 2682—1

Ostrzeżenie.

Zgubiono weksle jeden na rubli (300 trzysta, płatny dnia 8/9 drugi na rubli (200) dwieście płatny w d. 8/10 1913 r. z podpisem Henryk Wasilewski a żyro K. Wolski które to weksle są nie ważne i płacone nie będą.
K. Wolski.